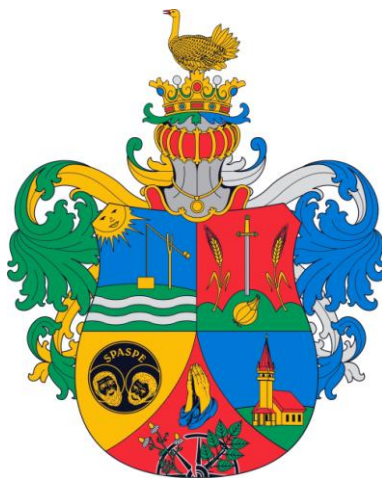

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Pitvaros Község Önkormányzata

2018.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	11
Célok	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása	13
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	30
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	42
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	45
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	50
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	54
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	56
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	57
1. A HEP IT részletei.....	57
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	57
A beavatkozások megvalósítói.....	58
Jövőképünk.....	58
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	59
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	69
3. Megvalósítás.....	70
A megvalósítás előkészítése	70
A megvalósítás folyamata.....	70
Monitoring és visszacsatolás	72
Nyilvánosság	72
Érvényesülés, módosítás.....	73
4. Elfogadás módja és dátuma.....	74

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Pitvaros Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A falut 1470-ben említi oklevél Pythwarus néven. A környék települései 1552-ben pusztultak el egy török hadjárat alkalmával, a következő bő 250 évben a település helyén puszta volt. Területe 1755-től kincstári kezelésű bérföld.

A települést 1816-ban népesítették be újra 175 evangélikus szlovák nagylaki családdal, akik Sztattyinszki Márton zsellér és Raksányi Imre tanító vezetésével bérbe vették a pusztát a bécsi udvartól. A lakók a település körüli kisebb magaslatokon szétszórtan építették föl szegényes házaikat, ám a bécsi udvar hamarosan tervezőket küldött a faluba, akik megalkották a mai sakktáblaszerű utcahálózatot, a telepeseket pedig kényszerítették, hogy a kijelölt telkeken építkezzenek.

A mai község 1816-ban létesült nagylaki evangélikus szlovák zsellérekből, valamint Gömör és Hont vármegyéből érkezett telepesekből. A királyi kamarától rájuk rótt, rosszul jövedelmező dohánytermesztés megtagadása után, 1843-ban területének kétharmadát elvették, s ott két új falut alapítottak: a mai Csanádalbertit és Ambrózfalvát. Munkát keresni - tavasztól őszig - a Dunántúlra, a Felvidékre is eljártak. Pitvaros történetében a második világháborúig a szlovák nemzetiség volt a meghatározó. Az 1944-45-ös háború után földeket kaptak az itt élők, és ráadásul nyelvük és kultúrájuk fejlesztésére nyílt lehetőség. 1947-ben azonban az itt élő szlovákság egy része engedve annak az agitációnak, amely alapján Pitvaros települését elhagyva a jelenlegi Felvidékre (Szlovákia) települtek át jobb lehetőség ígérvényének reményében. Gútáról - a Benes dekrétum alapján a magyarok háborús bűnösnek kikiáltottak, és ezért cseh területre, illetve Magyarország területére deportálódtak, kényszer áttelepültek. A magyarság tragédiáját jelentette. Pitvarosra csehszlovák agitátorok érkeztek, akik a szlovák lakosság kétharmadát rávették az útra, a kivándorlókat a Felvidékről kitelepített magyarok csak részben tudták pótolni. A beköltözők főleg Gútáról érkeztek. 1947-ben a település népessége 700 fővel esett vissza. Az első szerelvény, amely a felvidéki magyarokat hozta 1947. június 2-án délután gördült be a pitvarosi állomásra.

Az első telepések után heteken át érkeztek az újabb és újabb szerelvények, s a magyarok keserűen vették birtokukba a nekik kiosztott lényegesen sanyarúbb környezetet. A Pitvarosra települő magyarok jobb körülmények között éltek. Községük, Gúta jelentős mezővárosnak számított, míg Pitvaros egy szegényes,

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

nagyjából „proletár” falu volt. A telepítés előtt olyan szempont is lebegett, hogy a falu lélekszámát a birtokviszonyok jobb arányai miatt kb. egy harmadával csökkentették.

Így mire 1948 késő őszen az utolsó pozsonyvezekényi telepésekkel a telepítés befejeződött, kirajzolódott a község új arculata. Az addig jelentős többséget kitevő szlovákságból mindössze 600 lélek maradt, de az addigi evangélikus faluba kb. 1500 római katolikus magyarral megfordult az addigi etnikai kép is.

2001-ben a település lakosságának 89%-a magyar, 9%-a szlovák, 1%-a német és 1%-a egyéb nemzetiségűnek vallotta magát.

Örökségeink, nevezetességeink, hagyományaink

A falu Neobizánc stílusban épült evangélikus templomát 1882-ben szentelték föl.

A mai Pitvaros az 1800-as évek derekán jött létre. A szűkre zsugorodott község határ, már előrevetítette, hogy ez a falu, ez a nép szegénységre van ítélve. Óriási erőfeszítések árán a falu mégiscsak fejlődött. Korán létrejött az iskola és 1882-ben megépült a ma is álló, bár mindinkább romladozó evangélikus templom. A pitvarosiak szlovákok és az evangélikus egyház hívei voltak. A pitvarosi evangélikus templom negyvenhárom méter magas tornyában három harang lakik. A délidőben megszólaló nyolc mázsás harangot Szlezák László aranykoszorús mester öntötte 1922-ben.

Római Katolikus egyház Nagyboldog asszony templom története:

A pitvarosi iskola, melynek első négy tanterme 1913-ban épült, és a hozzáépült emeletes résszel nyolc tanteremre bővült, úgy volt megépítve, hogy szolgálatára legyen az addigi kisebbségben élő, kis létszámú római katolikus híveknek is.

Egyre inkább felmerült a szüksége annak, hogy a község új lakóinak templomra lesz majd szüksége. Ahogy megtelepedett a lakosság, úgy lassan megindult a mozgolódás a templom ügyének elrendezése érdekében. A római katolikus egyház vezetősége felvette a kapcsolatot az evangélikus egyházzal is a templom ügyében, de e téren haladás nem született. Ismert volt, hogy az iskolában meglévő lehetőség hosszú távon nem jelent megoldást. A szülőföldjükről elűzött gutai magyarok sérült lelkei már csak a hit vigaszában reménykedhettek, és így egyre inkább lábra kapott a gondolat, hogy új templomra lesz szükség.

Az első nagy öntudatra ébredés akkor következett be, amikor 1948. május 23-án Mindszenthy József hercegprímás Makóra érkezett a Mária-napokra. A makói Mária-nap ünnepén óriási tömeg gyűlt össze, és Mindszenthy bíboros az ünnepi ebéden tudta meg, hogy Makótól alig 26 km-re gutai magyarok telepedtek le a Csallóközből, kiket a csehszlovákok kiűldöztek szülőföldjükről. Az esztergomi érsek jól ismerte a Gútaiakat, és tudta, hogy pl. Trianon előtt a gutaiak voltak a primási birtok bérlői. Délutánra átszervezte a programját, és kiment Pitvarosra. Itt az iskola előtt már óriási tömeg várta a bíborost. Benépesült a templommá lett Iskola. Még a folyosó is tömve volt. Valamennyien várták a hercegprímás beszédét. A bíboros arra bízta a magyarokat, hogy bízzanak, reméljenek és visszafognak menni régi hazájukba. Sajnos ez a gondolat meglehetősen távol volt a valóságos nemzetközi helyzet lehetőségeitől és attól a nagy játszmatól, melynek a magyarság legfeljebb jelentéktelen szereplője lehetett.

Az 1949. július 14-ei elhatározás alig kilenc hónap alatt valósággá vált. A templom megépült.

Pitvarosi Puszták Tájvédelmi Körzet

Pitvaros természeti érték. A Pitvarosi Puszták Tájvédelmi Körzet európai jelentőségű madár élőhely a daruvonulás fontos védett területe. Kékvércse, tűzok és sisakos sáska él itt. Tavasszal tömegesen virágzik a tavaszi hérics és ősszel a vetővirág és a védett ősziróza.

A határban nemzeti park található védett területekkel. Különleges növénytakasúlsái a pusztának védettek pl. a hérics. Az állatok közül a tűzok, illetve több énekes és ragadozó madár. Újabban a 70 hektáros vízfelületű mesterséges tó létesítésével újabb madárvilág jelentkezett tájunkon. Külön védett madár a gyurgyalag, valamint a parti fecske, amelyek a homokbánya meredek falában fészkelnek. A termál energia hasznosításának lehetőségei Pitvarost is érintik, hiszen közvetlenül a határban 1700 mélységű és 74 fokú gázos gyógy- és ásványvíz 4 m magasba szökik. Annak hasznosítása az igen közeljövő kulcskérdése lehet. Olajkutatás alapján biztató volt a pitvarosi kőolajmező, de víztartalma miatt egyelőre nincs kitermelés. Ugyanez vonatkozik a gázra is.

A természetes növénytakaró körül az ősgyep, a tavaszi hérics, a kamilla értékes és védett. Az egerésző ölyv, a vércse, a régi sas, a gólya, a parti és a füsti fecske, a gyurgyalg, a tűzok védett madarak.

Hagyományaink, kulturális örökségeink

Szlovák Helytörténeti Gyűjtemény Pitvaros: Népviseletek, babák, bútorok, edények, kézimunkák, mezőgazdasági szerszámok. Ezek a tárgyak a szlovák kultúrát mutatja be. A település rendelkezik történelme alapján is hagyományokkal. Több családi házban fellelhető a szövőszék, melyet néhányan még ma is használnak. Gyűjtemény id. Tószegi Gyulánénál található. A népi hímzések, szöttek és varrottasok tárházát szeretné megteremteni a település az összegyűjtött anyagokból, valamint az említett Tószegi Gyuláné a lakásában található értékes hagyomány. Egy falújított falusi ház Szuda Mihály tulajdonában van, melynek szerkezete és belső berendezése az őshagyományokon alapszik.

Hagyományként kezeli a település a Falunapot a pitvarosi búcsúval, amelyet augusztusban a Mária naphoz legközelebb eső szombat, illetve vasárnapon ünnepünk. A hagyományőrzést a szlovák és a nyugdíjas klub folytat, a szlovák klub nyelvapolást, a tollfosztást és azon népi ételeket fogyasztanak. A nyugdíjas klub elsősorban éneklésével ápolja a hagyományt.

A településen fellelhető még napsugaras homlokzatú ház, nádtető, gémeskút, a vert falú ház.

Napjainkban

A településünk rendelkezik címerrel, zászlóval, emléktáblával és különleges bélyegzővel. Tájház építménye jelenleg is felújítás alatt áll. Ez evangélikus temploma nagyon jelentős felújításra szorul, 110 éves. Jelentős építménye a közszolgálatú feladatot ellátó építményeken kívül az ifjúsági ház, a teleház, a szabadidő park, a sportcsarnok, valamint a Petőfi tér esti fényvel ellátott kézilabda pályája és kopjafája. Rekreatív területe a közeljövőben a falu nyugati területén található legelő és tó, valamint a víztározó és környéke.

A közösségi színtér berkein belül havonta egyszer ingyenesen látogatható mozi, a Teleház naponta 8 órától 20 óráig, a sportlétesítmény 16-20 óráig, a könyvtár vasárnap kivételével tart nyitva. Rendelkezünk az önkormányzat tulajdonában lévő kábeltévé és internethálózattal, mellyel a digitális műsorszórás is tudjuk biztosítani.

A vízi sport lehetősége megnyílik, ha állandó vízfelülettel rendelkezhet a 80 hektáros víztározó, amelyben horgászni lehet és további vízi sportokra kínál lehetőséget. A lovassportot kedvelők magán ellátásban Szász Attila, aki Magyarország legeredményesebb lovasa, nyújt lehetőséget. Kiépítése e szolgáltatásnak most van folyamatban. A Petőfi Vadásztársaság vadkacsa, fácán, őz vadászatára kínál lehetőséget. A pitvarosi sportegyesület megyei bajnokságban szerepelve kínál minden második vasárnap labdarúgást kedvelőknek élményt.

Évente rendezvények keretében kerül sor majális, zeneiskolai hangverseny, farsangi bál, jótékonysági bál, Falunap, pitvarosi búcsú megtartására. Teremlabdarúgó és a jövőben kosárlabda, valamint 10 napon át gazdaestekre, nemzetiségi nap megtartására, nyugdíjas klubtalálkozóra, illetve családi nap keretében mozgásra, sportolásra, jelenlegi lehetőségek. További építése folyamatban van.

A település rendelkezik általános iskolával, óvodával és zeneiskolákkal. Az egészségügyi ellátás területén házi orvos, védőnői, fogorvosi, anya- és csecsemőgondozói, idősek hétközi ellátása történik. A település infrastrukturális ellátottsága területén: nem tökéletes minőségű ivóvíz, portalanított kövesutak, telefonhálózat kínálati piaccal, villanyáram, az egész települést behálózó gázhálózattal rendelkezik. Hiányzik, de megtervezett, pályázati szakaszban van a szennyvíz kérdésének megoldása. A hulladék elszállítása szervezett keretek között megoldott. A településen jelenleg több élelmiszer bolt működik. Több kocsmá, egy műszaki és gazdabolt, és egy ajándék és édesség bolt működik. Temetői szolgáltatást a Rekviem telephely biztosít. A településen működik 16 civil szerveződés. A település rendelkezik Gúta városával élő kapcsolattal. Kiépülőben van román és vajdasági, illetve Nyugat európai kapcsolat.

A jó minőségű termőtalajon búzát, kukoricát, árpát, cukorrépát, hagymát, zöldségféléket, kőményt, koriandert, fénymagot, napraforgót, repcét termelnek.

Állattenyésztésben viszonylag kevés szarvasmarha, sertés és baromfi ágazatok élők, szórványban juh tenyészet.

Némi munkalehetőségeket helyben a mezőgazdaság, oktatás, egészségügy, a hivatal mellett egyéni vállalkozásban a növénytermesztés, aszalás és kereskedelem biztosít megélhetési forrást. A település közelében Mezőhegyesen ipari park építése indult el. Ugyancsak 30 km-en belül létesült a Makói Ipari Park. A településen ezen kívül egy inkubációs rendszerben működik szolgáltató létesítmény van. Vállalkozó övezettel rendelkező település Pitvaros. A vállalkozók részére különleges kedvezmények illeti meg a kezdő vállalkozókat. Minimális a vállalkozói adóteher is. Rendelkezünk, megvásárolható lakóépülettel, illetve beépíthető portákkal, amelyek értékei alacsonyak. Az építési telkek árai m²-re számoltan 50-100 Ft-ig terjednek jelenleg.

A lakóépületeket tekintve kerttel együtt, melynek nagysága 500 négyszögöl átlag, meg lehet szerezni az épület milyenségétől függően 5-600 eFt-tól.

A munkabérek minimálbértől a bértáblák alsó határain életkor, illetve letöltött szolgálati idő függvényében. Kiemelt munkabér szempontjából nem tudunk említést tenni.

Autóbusz közlekedése a településnek jónak mondható, mind Szeged, Makó, Orosháza, Békéscsaba, Gyula, Tótkomlós, Mezőhegyes, Csanádpalota irányokban.

A település rendelkezik távlati fejlesztési koncepcióval.

Az infrastrukturális fejlesztés területén elsősorban a megtérülő beruházásokra koncentrálnak. Kiemelt fejlesztési terület a klímavédelmi és alternatív energiákat hasznosító beruházások. Eredményeink megkérdőjelezhetetlenek. Megvalósított beruházásainknak köszönhetően elnyertük a Klímasztár 2013 díjat.

A szabadidő központban lehetőség kínálkozik táborozásra, hiszen biztosítható a szállás, az étkezés és a program is. Szálláshely, szálloda tőlünk 4 km-re biztosított, de 2011-től Pitvaroson is van magánpanzió.

A településen működő egyesületek, szervezetek közül a nyugdíjas klub, szlovák klub, a Provita Segítő Szolgálat, az egyházak, a vadásztársaság, a sportkör, a polgárőrség, rendőrség.

A nehéz és szomorú kezdetektől eltekintve mára talán minden adott, hogy egy Európai színvonalon működő kistelepülés legyünk, a lehetőségeinkhez mérten.

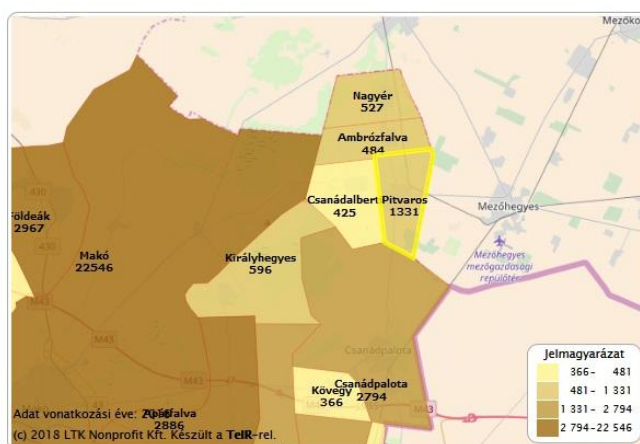
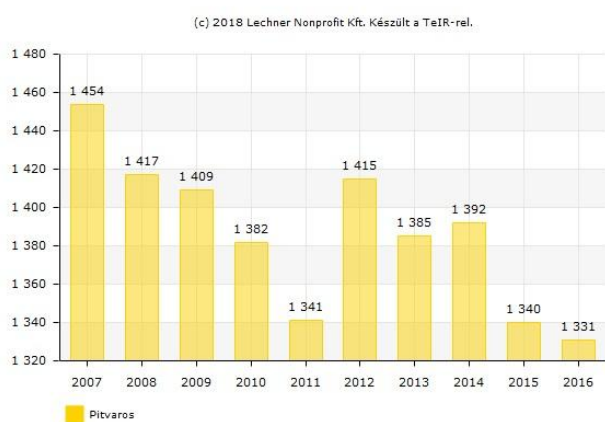
Demográfia

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2013	1 484	
2014	1 482	100%
2015	1 448	98%
2016	1 438	99%
2017		0%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Lakónépesség (fő)

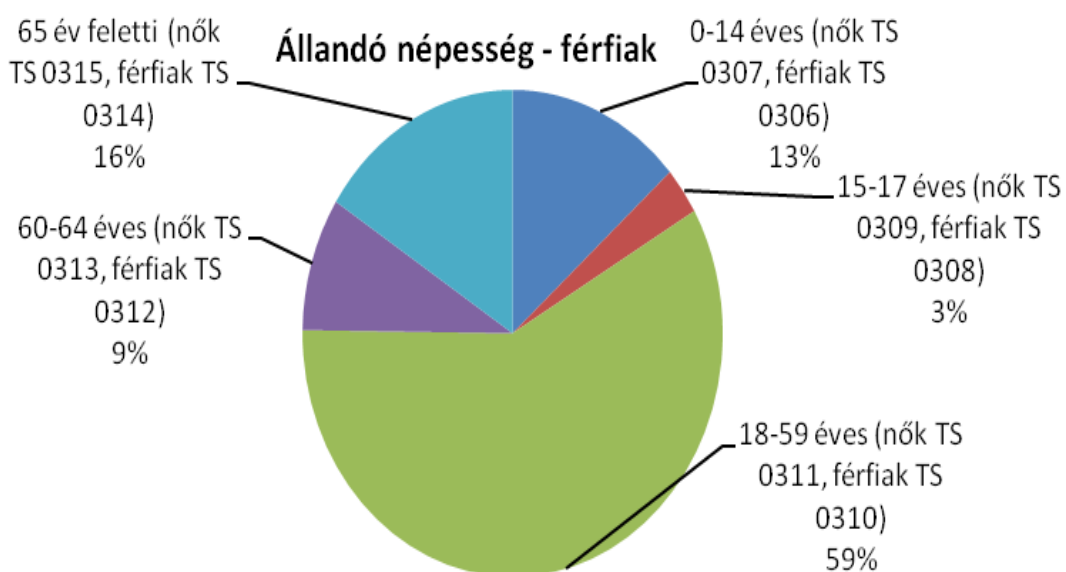
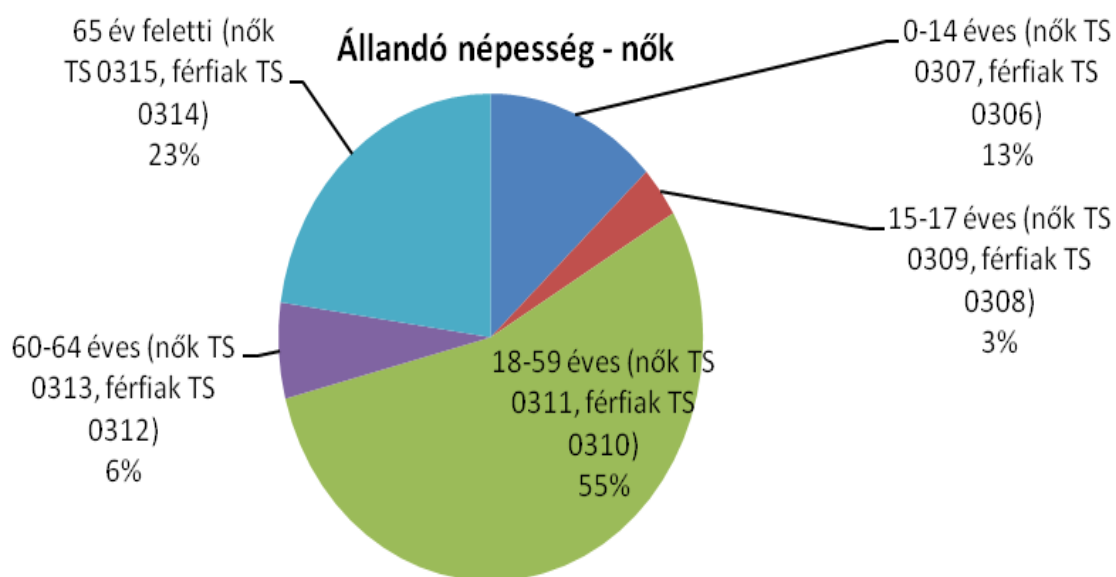
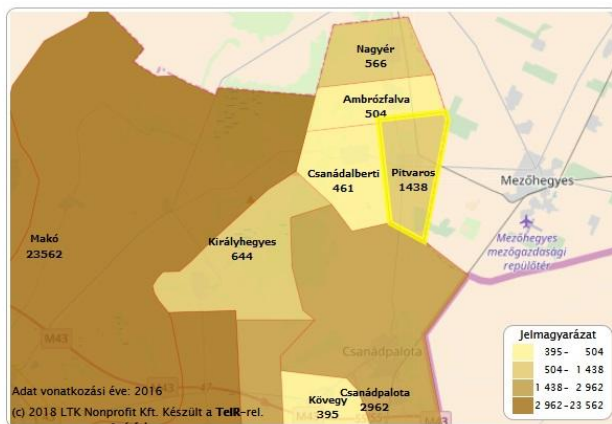
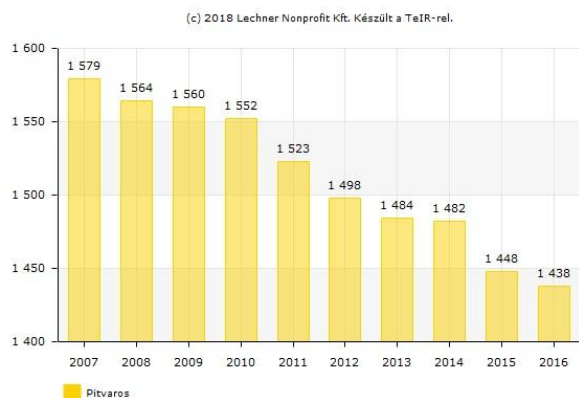
2.1. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	740	698	1 438	51,46%	48,54%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			45	%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	97	94	191	6,75%	6,54%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	25	22	47	1,74%	1,53%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	403	409	812	28,03%	28,44%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	47	62	109	3,27%	4,31%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	168	111	279	11,68%	7,72%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség (fő)

Az adott területen lakóhellyel rendelkező személyek száma. Két népszámlálás között továbbvezetett adat az évenkénti természetes népmozgalmi (születés, halálozás, házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat, válás) és vándorlási (belföldi, nemzetközi) statisztikák adatai alapján.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2013	268	202	132,67%
2014	261	204	127,94%
2015	264	191	138,22%
2016	279	191	146,07%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

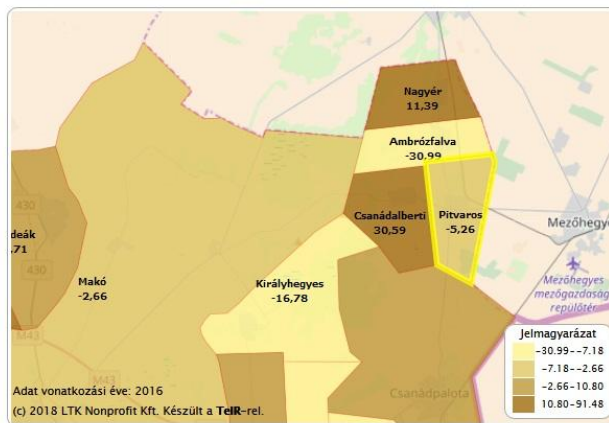
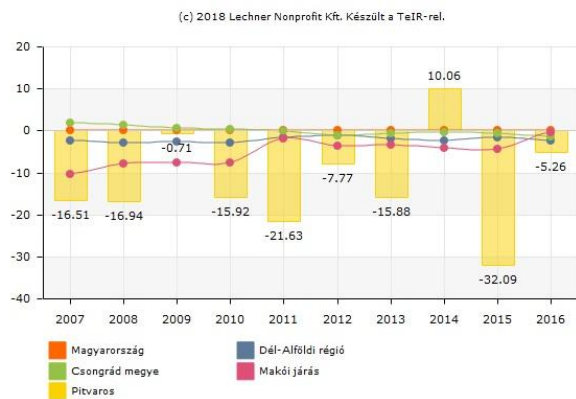
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS odavándorlás 0601)	Elvándorlás (TS elvándorlás 0601)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2013	20	28	-8	
2014	39	36	3	
2015	18	46	-28	
2016	49	53	-4	
2017				

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Vándorlási egyenleg (ezrelék)

Az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete, ezer lakosra vetítve.

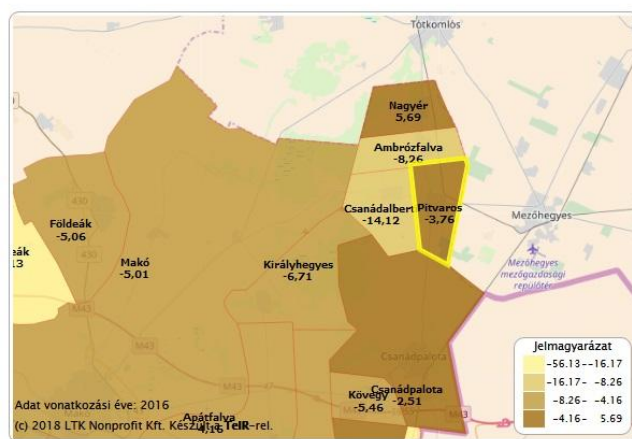
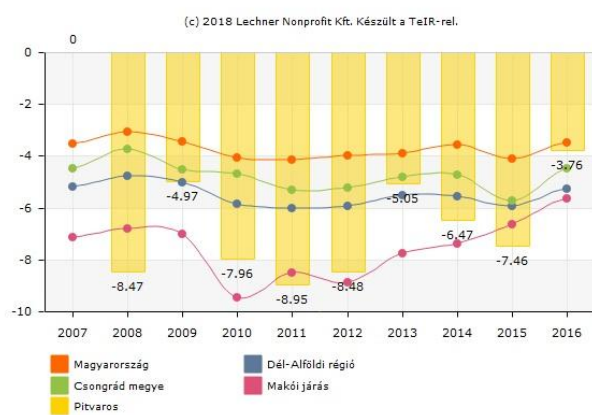

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2013	9	16	-7
2014	13	22	-9
2015	10	20	-10
2016	12	17	-5
2017			0

Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)

Az éves születések és a halálozások különbsége ezer lakosra vetítve.

Pitvaros község Csongrád megye legkeletibb településeként jellemzően nagyon jó mezőgazdasági adottságokkal és kellő szakmai tudással rendelkező munkavállalókkal rendelkezik. A falusias légkör és a mezőgazdaság hagyományai megélhetést biztosítanak a településen élőknek, a helyi vállalkozóknak, sőt még az önkormányzatnak is. Az önkormányzat feladata, hogy az adottságokat figyelembe véve gazdálkodjon, a jó gazda módjával, ezért a közfoglalkoztatás rendszerén belül a lehető legtöbb embernek próbálunk munkát és megélhetést biztosítani, elsősorban a mezőgazdasági programjainkon keresztül. Kitörési pontként kezeljük az energetikai beruházásokat, melynek eredményei nagyon gyorsan meglátszódtak településünkön, külön díjjal is jutalmazták Pitvarost, és ezen felbuzdulva további helyi adottságokat felhasználva kívánunk energetikai beruházások által bevételt generálni az önkormányzat és a lakosság számára is. Biztosított településünkön az egészségügyi ellátás, a kötelező feladatellátáson felül fogorvosi, és védőnői szolgálatunk is van. A mikrotérség lakossága Pitvarosi központtal olyan szolgáltatásokhoz is hozzájut, mely nem feltétlen evidens ekkora méretű településen. Nagyon jó együttműködésben a civil szervezetekkel, az egyházközségekkel, a pénzügyi és egyéb gazdasági szereplőkkel egy olyan települést alakítottunk már ki, mely minden anyagi, etnikai, és iskolázottsági szintű embernek jövőképet biztosít. A helyi szlovák nemzetiségi önkormányzat megfelelően ápolja a hagyományokat és segíti a fiatalok tanulmányait, hogy kellően tisztában legyenek a település múltjával és jelenével, és kellően megismerjék a szlovákság és a szlovák nyelv hagyományait. Az önkormányzat és egyben a lakosság célkitűzése is, hogy a legkisebbtől a legnagyobb lehetőségekig mindent meglássunk, és hasznosítsunk. Nem mehetünk el az utcán az értékek mellett, mindent hasznosítanunk kell, és az ehhez szükséges alapfeltételekkel és erkölcsi normákkal rendelkezünk. Az esélyegyenlőségi program tökéletesen integrálható a Pitvarosi emberek szemléletébe, hiszen eddig is hasonló normák szerint éltünk.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Pitvaros település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország Alaptörvénye „Szabadság és felelősség” fejezetének XV. cikk kimondja:

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékosággal élőket.

Az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése kimondja, hogy a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

A jogszabály 31. § (2) bekezdése szerint, a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékosággal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

A jogszabály 31. § (3) bekezdése szerint a helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani:

a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

(4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

Program elfogadása abból a szempontból is kiemelt fontosságú, hogy 2013. július 1-jét követően települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha a törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- Pitvaros Község Önkormányzati Képviselőtestületének 5/2015.(II.27.) önkormányzati rendelete a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli, valamint a természetbeni ellátásokról
- Pitvaros Község Önkormányzati Képviselőtestületének 7/2014. (IV.29.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi szabályozásáról

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

- Költségvetési koncepció
- Gazdasági program
- Településrendezési terv
- Településszerkezeti terv
- Településfejlesztési koncepció

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Ambrózfalva, Csanádalberti, Nagyér és Pitvaros közös önkormányzati hivatal (Csanádalberti Közös Önkormányzati Hivatal) hozott létre. A négy, egymáshoz közeli település szorosan kapcsolódik egymáshoz, mind hivatali, mind közösségi szinten. Ambrózfalva, Csanádalberti és Pitvaros iskolái és óvodái egy intézményhez tartoznak. Fenti jellemzők mentén nyilvánvaló, hogy a társadalmi, vagyoni, stb. helyzetek is nagymértékben hasonlítanak a másik három településéhez, itt-ott kis eltérések mutatkoznak az adatokban.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzéshez szükséges adatokat a <https://www.teir.hu/>, illetve a <http://www.ksh.hu/> oldalról gyűjtöttük ki, a 2012. évre vonatkozólag helyi adatgyűjtést alkalmaztunk.

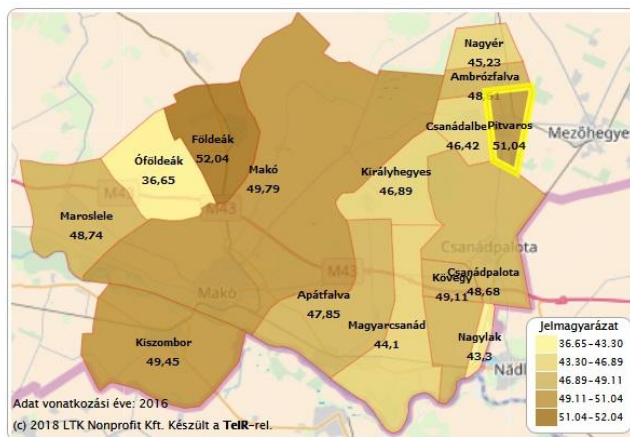
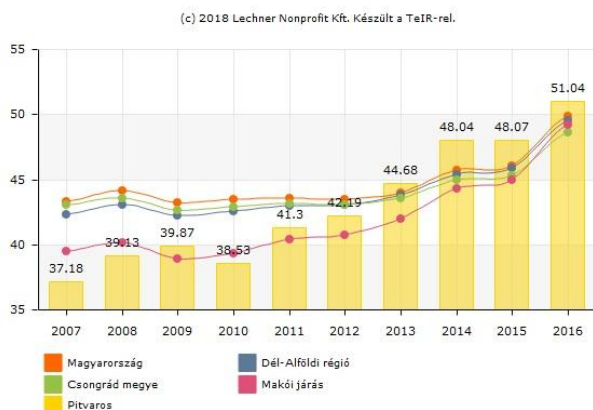
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Nemcsak a Pitvarosra, hanem az egész kistérségre jellemző a hátrányos helyzet, amelynek egyik fő oka a megfelelő mennyiségű munkahelyek hiánya. Ennek következménye a fiatalabb lakosság elvándorlása a nagyobb városokba, ahol a munkahelyhez való jutásnak nagyobb az esélye.

Száz lakosra jutó adófizetők száma (fő)

Személyi jövedelemadófizetésre kötelezett adófizetők száma, száz lakosra vetítve.

A száz lakosra jutó adófizetők számán látszik a térség vérkeringéséből való kimaradása, településünk a járás, a megye, sőt még az országos átlaghoz képest is jobban teljesít az utóbbi időben, ez nagymértékben köszönhető a közfoglalkoztatási programoknak, tekintettel arra, hogy a szabad munkaerő nagy része közfoglalkoztatás keretében munkaviszonyban állhat. Pitvaros az adófizetők számában a makói járásban nagyon jól teljesít.

Az adófizetők éves jövedelmének megoszlása 2016-ban

Éves jövedelem (Ft)	Havi jövedelem (Ft)	összes adófizető darabszáma (fő)	%
0 – 300.000 Ft	0 – 25.000 Ft	147	20,03
300.001 – 600.000 Ft	25.001 – 50.000 Ft	36	4,90
600.001 – 800.000 Ft	50.001 – 66.667 Ft	46	6,27
800.001 – 1.000.000 Ft	66.668 – 83.333 Ft	74	10,08
1.000.001 – 1.200.000 Ft	83.334 – 100.000 Ft	22	3,00
1.200.001 – 1.500.000 Ft	100.001 – 125.000 Ft	63	8,58
1.500.001 – 1.800.000 Ft	125.001 – 150.000 Ft	60	8,17
1.800.001 – 2.000.000 Ft	150.001 – 166.666 Ft	28	3,81
2.000.001 – 2.500.000 Ft	166.667 – 208.333 Ft	56	7,63
2.500.001 – 3.000.000 Ft	208.334 – 250.000 Ft	50	6,81
3.000.001 – 4.000.000 Ft	250.001 – 333.333 Ft	63	8,58
4.000.001 – 5.000.000 Ft	333.334 – 416.666 Ft	53	7,22
5.000.001 – 10.000.000 Ft	416.667 – 833.333 Ft	34	4,63
10.000.001 – 20.000.000 Ft	833.334 – 1.666.666 Ft	0	0,00
20.000.000 Ft felett	1.666.667 Ft felett	0	0,00
Összesen		734	100,00

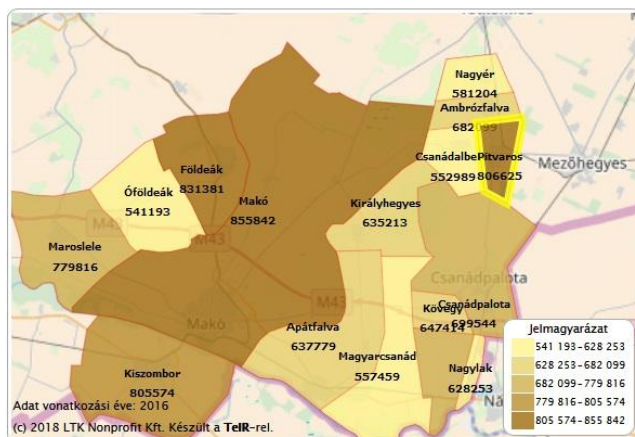
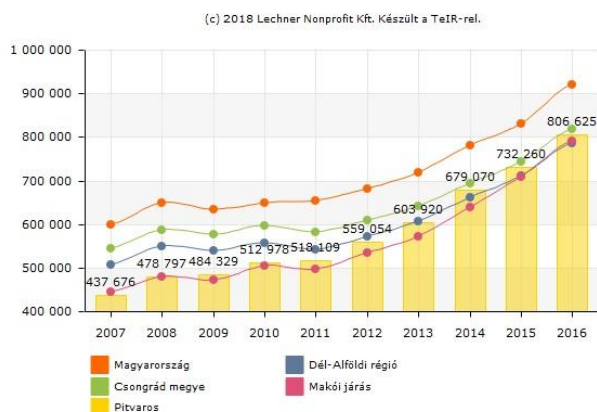
Forrás: TEIR rendszer

Habár az adófizetők számában a járásban kiemelkedően teljesít a település, árnyaltabb lesz a kép, ha megnézzük a jövedelmi helyzeteket. Magyarországon 2018 januárjában az átlagkereset bruttó 322.400 forint volt. A fenti táblázatban szereplő adatok a 2016-os évet fedik le, ezért most azt a tárgyévet vesszük figyelembe: a KSH adatai alapján 2016. decemberben az átlagkereset 263.200 forint volt. Mint az a fentiekből látszódik, legalább ezt, vagy az e feletti jövedelemsávot a településen az adófizetők megközelítőleg 27%-a éri el, a többi 77% ezalatti összeget oszthat be minden hónapban. A legtöbben a 0-25.000 Ft közötti sávban (20%), illetve a 66.668-83.333 Ft közötti sávban (10%) szereplő összegekből gazdálkodnak.

Ha tovább elemezzük a jövedelmi viszonyokat, és megnézzük az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelmet, az alábbi ábrán láthatjuk, hogy habár az összegek növekednek, az országos átlaghoz képest nem csak a település, hanem az egész megye, de még a régió is jelentősen el van maradva.

Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft)

A személyi jövedelemadóköteles jövedelem adóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve.

Pitvaros a környező településeknél valamelyest jobban szerepel, de a megyei átlag alatt vagyunk.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A munkanélküliek száma a munkaképes lakosság arányában 2009-ben volt a legtöbb (23,8%), azóta folyamatosan csökken a helyi közfoglalkoztatásnak köszönhetően. A munkanélküli nők és férfiak aránya a 2008-2011 közötti időszakban is nagyobb volt, és ez a tendencia jelenleg is tart. A férfiak egyértelműen könnyebben találnak munkát, hiszen nem csak a fizikai tényezők segíti ebben őket (kétkezi munka), hanem a gyerekekkel való törődés is a nő feladata hagyományosan.

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	Férfi (TS 0803)	Összesen	Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	496	518	1 014	23	4,6%	26	5,0%	49	4,8%
2014	495	522	1 017	15	3,0%	15	2,9%	30	2,9%
2015	480	513	993	17	3,5%	13	2,5%	30	3,0%
2016	475	493	968	15	3,2%	13	2,6%	28	2,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkaképes korú lakosság csökkenése majdnem egyenes arányban változik a népességszám csökkenésével. Az idősebb korosztály marad, hiszen nem akar változtatni; de főleg a fiatalabb, munkaképes korosztály költözik el a városokba, ahol képzettségének megfelelő, az előzőekben már vizsgált jövedelemsávnál magasabb bevételt eredményező munkát találhat, és több, jobb kulturális szolgáltatásokkal ellátott településre költözik. Ez sem elhanyagolható szempont, hiszen a mai (digitális) világ láttán a kistépülés rendkívül ingerszegény környezetet jelent. Látható, hogy a 15-64 év közötti, munkaképes lakosságszám a 2013-as 1014 főről csupán 3 év alatt 968 főre csökkent, a fogyás tempója pedig aggasztó. Lehetőségeinkhez (azaz anyagi lehetőségeinkhez mérten) megpróbáljuk számukra felvonultatni a legkülönbözőbb programokat, szolgáltatásokat, hogy a csökkenést – ha megállítani nem is tudjuk – legalább mérsékeljük.

A gépjárműadó fizetésére kötelezett személyszállító gépjárművek száma 383 db, teherszállító gépjárművek száma 76 db.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott állás keresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		49	30	30	28	3
20 év alatti (TS 1002)	Fő	2	2	0	0	0
	%	4,1%	6,7%	0,0%	0,0%	0,0%
20-24 év (TS 1003)	Fő	5	1	7	5	0
	%	10,2%	3,3%	23,3%	17,9%	0,0%
25-29 év (TS 1004)	Fő	5	5	3	3	0
	%	10,2%	16,7%	10,0%	10,7%	0,0%
30-34 év (TS 1005)	Fő	7	2	6	6	0
	%	14,3%	6,7%	20,0%	21,4%	0,0%
35-39 év (TS 1006)	Fő	4	2	0	2	0
	%	8,2%	6,7%	0,0%	7,1%	0,0%
40-44 év (TS 1007)	Fő	7	3	2	2	0
	%	14,3%	10,0%	6,7%	7,1%	0,0%
45-49 év (TS 1008)	Fő	6	4	3	2	1
	%	12,2%	13,3%	10,0%	7,1%	33,3%
50-54 év (TS 1009)	Fő	6	4	3	1	0
	%	12,2%	13,3%	10,0%	3,6%	0,0%
55-59 év (TS 1010)	Fő	5	4	4	7	0
	%	10,2%	13,3%	13,3%	25,0%	0,0%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	2	3	2	0	2
	%	4,1%	10,0%	6,7%	0,0%	66,7%

Forrás: TeIR

Korosztály szerinti bontásban a 2008-2014-es években a 20 éves és fiatalabb korosztályban nyilvántartott álláskeresők száma 4, 7, 9 és 6 fő volt; a fenti táblázatból kirajzolódik, hogy ők már itt nem szerepelnek az utóbbi években (elvándorlás, állás). Ugyanígy erőteljes csökkenés tapasztalható kiemelkedően a fiatalabbak között, de egyértelmű a csökkenés minden korosztálynál. A közfoglalkoztatási programok erőteljesen megnyirbálták a munkanélküliek számát, ennek köszönhetően sikerült nagyon alacsony szintre vinnünk ezt a számot, aminek köszönhetően a 2013-as 49 fő helyett 2017-ben már csak 3 fővel számolhatunk.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya

Év	Nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő (TS 0802)	Férfi (TS 0801)	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	23	26	49	n.a.	n.a.	11	0,0%	0,0%	0,0%
2014	15	15	30	n.a.	n.a.	7	0,0%	0,0%	0,0%
2015	17	13	30	n.a.	n.a.	6	0,0%	0,0%	0,0%
2016	15	13	28	n.a.	n.a.	2	0,0%	0,0%	0,0%
2017	11	12	23	n.a.	n.a.	5	0,0%	0,0%	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek számában is csökkenés mutatható ki. A 2008-as 56 főről 2011-re már csak 35 főt tartottunk nyilván. Azóta – főleg a közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően – ez a szám drasztikusan lecsökkent. A negyedéves értékek között eltérések tapasztalhatók (a táblázatban év végi adattal számoltunk), de a számok minden esetben 2 és 7 fő között mozognak.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	124	105	229	6	4,8%	3	2,9%	9	3,9%
2014	116	105	221	1	0,9%	0	0,0%	1	0,5%
2015	112	99	211	2	1,8%	0	0,0%	2	0,9%
2016	108	92	200	2	1,9%	0	0,0%	2	1,0%
2017			0					0	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A bevezetés demográfiai részénél már kimutattuk, hogy a munkaképes lakosság fiatalabbik részénél jellemző az elvándorlás, csakúgy, mint minden kistélepülésre; illetve a már említett közfoglalkoztatási programok által keresethez jutók száma is jelentősen megnőtt, ami értelemszerűen erre a mutatóra is hatással van. Ez a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők számán is meglátszódik, míg 5-6 évvel ezelőtt 4-5% között mozgott ez a mutató, mostanra az 1%-ot éppen eléri.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A közmunkaprogram által felvett viszonylag sok (2013-ban 82 fő) alacsony végzettségű munkanélküli talált vissza a munka világába, azonban még mindig maradt, aki nem jutott lehetőséghez. A munka nélkül maradtaknak a nyári időnymunkák jelenthetnek még reményt, azonban ebben a szegmensben egyre gyakoribb a befásult, motiválatlan ember, akiket már érdektelenül hagy a munka, illetve jobban bízik a szociális háló adta lehetőségek kihasználásában. Kevesen ugyan, de vannak, akik elsajátítva a közmunkában megszerzett tapasztalatokat, elindulnak az önfenntartás területén. A közfoglalkoztatási programok azóta is nagy hatékonysággal működnek.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	1242	643	599	1068	528	540	174	14,0%	115	17,9%	59	9,8%

Forrás: TeIR

A táblázat alapján látható, hogy a 15 évesnél idősebb lakosság 14%-a nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel, a többieknek legalább általános iskolai végzettségük van. A munka nélkül maradtaknak a nyári ideyn munkák jelenthetnek még reményt, azonban ebben a szegmensben egyre gyakoribb a befásult, motiválatlan ember, akiket már érdektelenül hagy a munka, illetve jobban bízik a szociális háló adta lehetőségek kihasználásában.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő (TS 1602)	Férfi (TS 1601)	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	82,1%	91,2%	17,9%	8,8%
2011	90,2%	95,6%	9,8%	4,4%

Forrás: TeIR

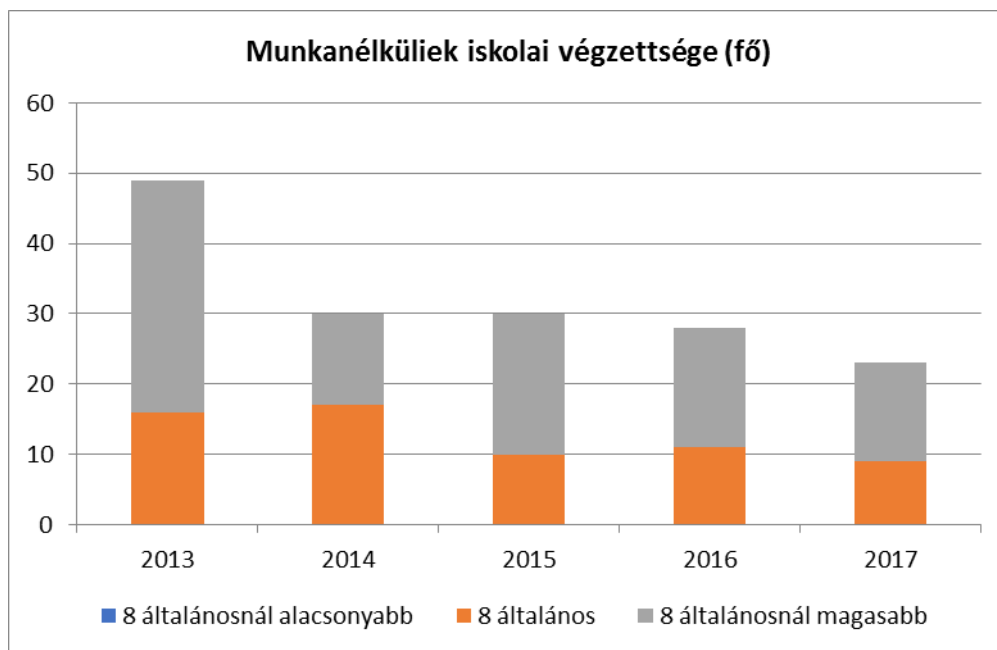
Iskolai végzettségre vonatkozó statisztikai adatok teljes körű felvételére csak népszámlálások alkalmával kerül sor. A 2011-es népszámlálás adataiból megállapíthatjuk, hogy a 10 évvel azelőtti adatokhoz képest legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzők száma emelkedett, és az iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma is csökkent, ezek mindenképpen pozitív dolgok.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	49	0	0,0%	16	32,7%	33	67,3%
2014	30	0	0,0%	17	56,7%	13	43,3%
2015	30	0	0,0%	10	33,3%	20	66,7%
2016	28	0	0,0%	11	39,3%	17	60,7%
2017	23	0	0,0%	9	39,1%	14	60,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek számából a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma a 2013-as előtt időszakhoz képest (1-2 fő) nullára csökkent. Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma a megelőző évek 40-49-25-ös számai helyett 2017-ben már csak 9 fő tartozik ebbe a kategóriába. A 8 általánosnál is magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők pedig – bár nem jelentősen – de nőtt, azaz minimum gimnáziumi, vagy szakmai végzettséggel rendelkező munkaerő is elérhető.

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők körében gyakori a passzív és tartós munkanélküliség. Ők nem érznek késztetést, vagy reményt a munkába állásra. Ennek folyamánya nem csak anyagi nehézségek, hanem akár kapcsolati konfliktusok, vagy szenvedély- vagy mentális betegségek is lehetnek, amelyek akár többgenerációs problémák is lehetnek.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatási program keretében a munkanélküliek jelentős hányadát foglalkoztatni tudjuk. 2010-ben 47 fő, 2011-ben 51 fő, 2012-ben 54 főnek tudtunk ilyen módon munkát biztosítani, amely a 15-64 éves lakosság arányához képest 4,4%, 4,9 %, majd 5,4%.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma
2010	47	4%	3
2011	51	5%	4
2012	54	5%	4
2013	82	8%	4
2014	101	8%	
2015	118	11,6%	
2016	110	12,1%	
2017	94	10,5%	
2018	89	10,03%	

A már többször említett közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően jelentősen csökkent a munkanélküliség. 2014-től jelentősen megemelkedett a különböző közfoglalkoztatási programokban dolgozók száma, így több családnak tudunk munkát, és így jövedelmet biztosítani. Jelenleg 89 főt foglalkoztatunk a különböző közfoglalkoztatási programokon belül.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A nagyobb városok, ahol több a munkalehetőség, busszal 45 perc alatt közelíthetőek meg, azonban ez napi másfél órás kiesést jelent a munkavállaló számára. A közeli gyárak a helyi munkavállalók vagy tömegközlekedéssel, vagy a munkáltató által működtetett saját buszjáratokkal tudják megközelíteni.

Helyi lakosokkal folytatott beszélgetés során a munkába álláshoz kapcsolatos kérdés során felmerült, hogy az önéletrajz beadása után a munkáltatók ígéretük ellenére nem jeleznek vissza az általuk megadott határidő után sem, ezért a munkavállaló – bízva a sikeres felvételében –, nem adja be máshova az önéletrajzát, illetve nem vállalja el a kisebb kereseti lehetőséget jelentő munkát; ennek eredményeként sokszor megesik, hogy – akarata ellenére – munka nélkül marad. Ezen probléma megoldása kizárólag a munkáltatók hozzáállásán múlik.

A közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatottak helyben dolgoznak, illetve az egyéb helyben dolgozók számára is ideális közlekedési eszköz a kerékpár, illetve esetenként a gyalogos közlekedés. Helyileg a közmunkaprogramban jelenleg 89 főt foglalkoztatunk.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A Művelődési Házban helyet kapott Teleházban működik egy FIP pont (Foglalkoztatási Információs Pont), amely egy olyan információs hely, ahol az ügyfelek tájékoztatást kaphatnak a munkaügyi szervezet szolgáltatásáról, támogatási lehetőségekről, intézhetik azokat az ügyeiket, amelyek segíthetnek foglalkoztatási problémáik megoldásában.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az előző pontban említett Foglalkoztatási Információs Pont nem csak a fiatalok, hanem bárki számára információt tud nyújtani.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A településen megkülönböztetés nincs, a foglalkoztatásból, közfoglalkoztatásból nem zárunk ki senkit.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Önkormányzatunknál nincs hátrányos megkülönböztetés sem a közfoglalkoztatás, sem más területen. A munkavállalók között sem érzékelhető ilyen téren diszkrimináció.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2013	1 014	2	0,2%
2014	1 017	2	0,2%
2015	993	1	0,1%
2016	968	2	0,2%
2017		4	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői segélyben részesülők száma 2008 és 2010 között 11-15 fő között mozgott, ezzel szemben az utóbbi években látható a csökkenés, 1-4 fővel számolhatunk. Ennek oka kis részben az elvándorlás, nagy részben a különböző közfoglalkoztatási programok, valamint esetekben a munka világába való visszatérés, munkahely találás.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresői járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2013	49,00	4,00	8,2%
2014	30,00	5,00	16,7%
2015	30,00	4,00	13,3%
2016	28,00	6,00	21,4%
2017	23,00	8,00	34,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői járadékra jogosultak arányai követik a nyilvántartott álláskeresők számainak változásait: 2008-ban 88 munkakeresőből 7 fő jogosult álláskeresői járadékra, amely 8%-ot tesz ki. 2013-ban 4 fő, 2017-ben 8 fő volt jogosult a járadékra. A nyilvántartott álláskeresők száma csökkent, és a járadékra jogosultak száma és ezzel aránya nőtt.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401))		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői segély - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	6,40	0,63%	2	4,08%
2014	3,00	0,29%	2	6,67%
2015	1,52	0,15%	1	3,33%
2016	3,50	0,36%	2	7,14%
2017		#ZÉRÓOSZTÓ!	4	17,39%

Forrás: TeIR

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakás- állomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakás- állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	659	12	6	0	3	0	0	0
2014	658	12	6	0	3	0	0	0
2015	654	12	6	0	3	0	0	0
2016	652	10	6	0	3	0	0	0
2017			6	0	3	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

2008-tól 2012-ig a település lakásállománya még 677 db volt. Jelenleg a 652 lakásból körülbelül 10 lakás nyújt elégtelen lakhatási körülményeket. Az elhalálozás vagy elköltözés után magára hagyott, ezáltal elhanyagolt házak minden településen problémát jelentenek. Az évek során több ilyen ingatlan állapota annyira megromlott, hogy életveszélyessé kellett minősíteni, illetve le kellett rombolni, hogy ne veszélyeztesse a szomszédban lakók életkörülményeit és anyagi kárt se okozzon. Ezt a lakások állagának megóvásával el lehetne kerülni, lakhatásra alkalmas állapotban meg lehetne őrizni, hiszen lakáskereső a városokba vándorlás ellenére is vannak. A lakásállomány megóvásához nincsenek eszközeink, a magára hagyott ingatlanokkal a tulajdonos rendelkezik.

a) bérlakás-állomány

Önkormányzatunk tulajdonában 6 bérlakás található, ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás nincs. A bérlakások jellemzően helyi foglalkoztatáshoz köthető lakások: orvosi lakás, fogorvosi lakás, rendőrségi lakás, iskolai és óvodai nevelők számára fenntartott lakás; ezzel segítjük elő a helyi szolgáltatások ellátásának biztonságát, hiszen kistépülés lévén például nem csak helyi tanítók oktatják gyermekeinket, és a bejárás kellemetlenségeinek elkerülésére ezáltal megfelelő körülményeket biztosítunk.

b) szociális lakhatás

3 szociális lakással rendelkezünk, mindegyik megfelelő, ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás nem található. A bérlakásokat pályázat útján lehet elnyerni, amelyek elbírálásáról a képviselőtestület gondoskodik. Az elbíráláskor figyelembe vesznek több szempontot: a vagyoni helyzet, a gyermekek száma, a rászorultság, és a fizetőképesség (munkahely megléte), hogy valóban olyan családnak biztosítsunk lakhatást, akik arra a legjobban alkalmasak.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Ilyen ingatlannal nem rendelkezünk.

e) lakhatást segítő támogatások

Ide a lakásfenntartási támogatás sorolható, amely támogatás igénybe vevőinek száma évről évre növekszik. Ez valószínűleg a fokozódó munkanélküliségnek, illetve az alacsony béreknek tudható be. A 2008. évi 80 db lakásfenntartási támogatás után a következő évben egy visszaesés volt tapasztalható, 69 fővel, ami a következő, 2010-es évre 82-re nőtt, majd 2011-ben már 113 fő lett, és 2012-ben már 241-re emelkedett.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2013	119	0
2014	119	0
2015	105	0
2016		
2017		

Forrás: TelR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatás jogszabály-változás következtében átalakult a települési támogatás részévé. A számok természetesen havonta változnak, azonban településünkön a 110-120 közötti érték a mérvadó. Ennek köszönhetően a lakott otthonok negyede jogosult a támogatásra.

f) eladósodottság

A lakosság eladósodottságáról nincsenek adataink, de valószínűsíthető, hogy jellemző erre a településre is. Komoly problémát jelent az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületi ingatlanunk nincs.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A községben nincs ilyen telep, vagy szegregátum.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A községben nincs ilyen telep, vagy szegregátum.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A községben nincs ilyen telep, vagy szegregátum.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Pitvaros községben található háziorvosi szolnátat, heti öt nap ellátással. Szakorvosi rendelő, kórház a 30 km-re lévő Makón található.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat – Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2013	78
2014	72
2015	73
2016	65
2017	

Forrás: TeIR

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	5
2009	10
2010	8
2011	4
2012	5

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma némiképp csökkent. A TEIR rendszerből az ápolási díjban részesítettek számából az új adatok nem elérhetőek, így csak az régebbi számokat ismerjük.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Elmondható, hogy az ellátottság 100 %-os ezen a téren. Pitvaroson a gyermekek koruknak megfelelő összes ellátást megkapják (szűrővizsgálatok, oltások). Az egészségházban elérhető vércukormérés, vérnyomásvizsgálat, látás és hallás vizsgálat, de a nőgyógyász és bőrgyógyász is elérhető megfelelő időközönként. A szintén szokássá vált egészségnapon ezen kívül csontsűrűség-vizsgálat, koleszterinszűrés, és egyéb vizsgálatok is elérhetőek bárki részére.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő ellátáshoz való hozzáférés az iskola által biztosított, fejlesztő pedagógus található a tantestületben, aki foglalkozik az ezt igénylő gyermekekkel.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Pitvaroson próbálunk a mintamenza program elvárásainak megfelelni, és a közmunkaprogram keretében jó minőségű helyben termelt zöldségekkel, terményekkel próbáljuk egészségessé tenni az étkezést.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Gyermekek esetében az iskola hangsúlyt fektet a sporttal kapcsolatos programokra. Felnőttek önszerveződő csoportjai a sportcsarnokban rendszeresen tornáznak, illetve található futball klub a településen. Az esetleges önszervező körökön kívül sportprogramok nem hozzáférhetőek. Az úszásoktatás ütközik nehézségekbe, hiszen ehhez mindenképpen tömegközlekedést kell igénybe venni.

Tanulmányi- és sportversenyeken való részvétel minden tanuló joga. A helyi, az intézményen belüli versenyek szervezését a nevelőtestület, ill. az általa felkért pedagógus irányítja. A mindennapos

testnevelés, a testedzés formái: (a szervezés részletes szabályait a Pedagógiai Program tartalmazza). A tanulók testnevelésének, mozgásigény kielégítésének, a sport megszerettetésének érdekében diáksportkör szervezhető. A gyermekszervezetek szabadidős tevékenységén belül - munkatervben meghatározott módon, a hétvégeken is lehetőség van sportos foglalkozásokra (szombaton). Az iskolai tagintézmények településén működhetnek a tanulók szabadidős tevékenységét elősegítő gyermekszervezetek. Foglalkozások tanévben és a tanítási szünetekben szombaton szerveződnek.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Nappali ellátást nyújtó intézmény elsősorban a saját otthonukban élők részére biztosítanak lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kialakítására. Segítséget nyújt a szociális ügyek intézésében, az egészségügyi alapellátás megszervezésében. Továbbá segítséget nyújt a mentális és életviteli nehézségekkel küzdő ellátottak problémáinak megoldásában.

Az idősek nappali ellátás keretében elláthatók a 18. életévüket betöltött egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek.

A Nappali Ellátást Nyújtó Klubban térítési díjat nem kell fizetni.

Házi segítségnyújtás keretében kell biztosítani az ellátást igénybe vevő személy részére, saját otthonában az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást, amely az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, illetve az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezet higiéniás körülményeinek megtartásában való közreműködést jelent. A gondozónő segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális és szociális szükségeit saját környezetében életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően a meglévő képességek fenntartásával, fejlesztésével biztosított legyen. A házi gondozás módja, formája, gyakorisága az idősek egyéni igénye, szükségletének megfelelően kerül meghatározása.

Feladatai:

- A létfeltételek biztosítása,
- a személyi és környezeti higiéniá megteremtése,
- az egészségi, anyagi, jogi helyzetének megőrzése, javítása,
- az elhagyatottság megszüntetése,
- az aktivitás megtartása,
- a kulturális igények kielégítése.

Étkeztetés: A többször módosított 1993. évi III. törvény és az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet értelmében alapellátás keretében az intézmény biztosítja az étkeztetést, a fenntartó által a szolgáltatóval kötött ellátási szerződés útján.

Az étkeztetés szolgáltatás nyújtásának célja, a szociálisan rászorulóknak alapvető fiziológiai szükségletének kielégítésében való segítségnyújtás. Az étkeztetés szolgáltatás feladata, hogy gondoskodjon azon szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségeik, szenvedélybetegségeik, vagy hajléktalanságuk miatt.

Az étkeztetés szolgáltatáselemei:

- kiszolgálással egyidejű helyben fogyasztással az idősek klubjában. A helyben fogyasztás esetében az étkezők számára biztosított az evőeszköz, az étkészlet, a kézmosási lehetőség és a nemenként elkülönített illemhely.
- étel elvitelének lehetővé tételével
- lakásra szállítással.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nincs.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül pozitív diszkrimináció nincs.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet fő színtere a nemrég felújított, (és akadálymentes) Erdei Ferenc Közösségi Színtér (Művelődési Ház). A település beltéri rendezvényeinek megszokott helye, ezen kívül havi szinten ingyenes mozi előadások, különböző felnőtt- és gyermekprogramok (kreatív, könyvklub, stb.) várják az érdeklődőket. A művelődési házban ezen kívül amatőr zenekarok, egyéb helyi tánc-, néptánc csoportok is rendszeresen gyakorolnak. Itt található a könyvtár és a Teleház is, illetve az épület mögött az iskolai célokat is kiszolgáló sportcsarnok. A könyvtárban a gyermekek számára különböző előadásokat szerveznek, de bárki által látogatható az olvasókör is, a sportcsarnokban pedig egyéni csoportok rendszeresen sportolnak, legyen szó akár fociról, focibajnokságokról, vagy inkább a nők körében népszerű különböző fitness óraktól, de volt már itt küzdősport tanfolyam is. Szintén a sportcsarnok szolgál az iskolai tanórák, a különböző sport programok, bajnokságok színhelyeül is. A Művelődési Ház nemrég lett napkollektorokkal felszerelve, jelenleg a napelemek felszerelése történik egy másik megnyert pályázatnak köszönhetően, és e pályázatból a sportcsarnok tetejére is napelemek kerülnek. E fejlesztések révén egyrészt természetbarátabb módon lehet használni az építményeket, valamint az ez által megspórolt összegnek más helyet lehet találni, és ez rövid és hosszú távon is kifizetődő.

A kültéri közösségi programok helye a Petőfi téri sportpálya, amely most jelentős felújítás alatt áll. Ez a falunap, a sportnap, gyermeknap, stb. megszokott helye. A már elkészült új, korszerű kosárlabdapályát a fiatalok már birtokba vették, elkészülte óta szinte minden nap látni gyerekeket és fiatalokat, ahogyan a szabadban sportolnak, ezáltal tartalmasan eltöltve a szabadidőt. Hamarosan elkészül a futópálya is, és hogy mindez szép környezettel hívja a sportolni vágyókat, egy másik pályázatnak köszönhetően folyamatban van a Petőfi tér fásítása is.

Pitvaros külterületén található egy füves sportpálya is, amely többnyire futballmérkőzéseknek ad otthont, de esetenként (pl. május 1.) rendezvények helyszínéül is szolgál.

Említést érdemel még a pitvarosi Nagyboldogasszony Plébánia, ahol a – gyermekektől az idősekig összefogó – közösségben nemcsak a misék teszik ki a programokat, hanem koncertek is rendszeresen megrendezésre kerülnek a templom falai között (pl. karácsonyi betlehemes játék, orgonakoncert, a zeneiskola növendékeinek koncertje).

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Egy nagyszámú családon – akik nem tartják be a törvényt és a közösségi normákat – kívül különösebben nem jellemző. Ezek kezelése a rendőrség és a családsegítő gyermekjóléti szolgálat munkájával és fokozott odafigyelésével történik.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A településen működik az egyházi hívek által működtetett Karitászcsoport, akik rendszeres ruhaosztással, ételosztással segítenek a rászorulókon, illetve programokat szerveznek a gyermekeknek, egyedül élő időseknek. A 2010-es jégkár okozta házrongálások kapcsán megfigyelhető volt, hogy az emberek többsége – amennyiben erre lehetősége volt – szó nélkül mások segítségére sietett.

A PROVITA Segítő szolgálat ezen felül jótékonyági ételosztással, hagyományteremtő disznótoros nappal járul hozzá a segítséghez, ez utóbbi szintén ingyenes ételosztás keretében valósul meg kulturális programokkal fűszerezve. Mindez segítő önkéntesek munkájával valósul meg.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 26-50 éves korosztály körében nagyobb arányú a munkanélküliség	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ FIP pont működéskére felhívni a figyelmet ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek jelentősen nagyobb aránya nő	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ FIP pont működéskére felhívni a figyelmet ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Pitvaroson jelenleg 25 fő hátrányos helyzetű, és belül 8 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek található (2018. májusi adat).

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés.

Pitvaroson a védelembe vett gyermekek száma 2008 évtől évenként 2, 5, 9, 8, majd 2 értékek mutatott.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont.

A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2008-tól évenként 36, 33, 38, 39, 35 fő, tehát egy viszonylag stabil értékkel 12-14,9%, de nagyobb átlagban 13%-os arányú a 18 év alattiak számához képest. A jelenlegi adatok alapján 28 főt tartunk nyilván.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	2	0	36
2009	5	0	33
2010	9	0	38
2011	8	0	39
2012	2	0	35

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	3	n.a.
2017	3	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyerekek számáról a TeIR-ben nem található adat. 2017-ben védelembe vett kiskorú 3 fő volt, veszélyeztetett kiskorú pedig 28 fő.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: a jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg (Gyvt. 18.§ (1) a)). A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19.§-a szerint.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	105	0	0	0	2
2009	107	0	0	0	0
2010	117	0	0	0	0
2011	117	0	0	0	0
2012	103	0	0	0	0

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2013	100
2014	93
2015	84
2016	84
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2013-ban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben a gyermekek 38-40%-a részesült (2008-tól évenként 105, 107, 117, 117, majd 2012-ben 103 fő), ez a környező települések 57-71%-os arányához képest jónak mondható a kistérségben.

Az elmúlt évek adatai alapján ez a szám tovább csökkent: 2013-ban 100 főről beszéltünk, 2014-ben már csak 93-ról, majd a következő két évben 84 főről.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A településen rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénybe vevők aránya az előző b) pontban található. Az arra jogosultak igényelhetik a kedvezményes gyermek-étkeztetést, és az óvodáztatási támogatást (következő pont). Illetve az évenkénti megnyert pályázatból nagy részben – az egyedülálló idősök mellett – a gyermekvédelmi kedvezményben részesültek kapnak élelmiszer csomagot, és nyári étkezés keretében – szintén pályázat útján elnyert – támogatást kapnak a családok.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	17	33	33	107	0	17
2009	17	43	17	102	0	17
2010	29	54	11	107	0	15
2011	29	61	8	99	5	18
2012	28	66	11	97	5	17

Forrás: TeIR

Pitvaroson óvodai kedvezményes étkezésben 2008-2009-ben 17 fő, majd 2010-2011 évben 29 fő, 2012-ben 28 fő részesül. Az iskoláskorúak közül ingyenes étkezésben 2008-ban 33, majd 43, 54, 2011-ben 61, 2012-ben pedig 66 fő részesült, amely alapján látható, hogy számuk folyamatosan nő; ez a 7-14 éves korúak (119-109 fő) arányában a 2008. évi 28%-ról 60%-ra módosult. 50%-os mértékű kedvezményre 2008-ban 33, majd ezután évek szerint 17, 11, 8, és 11 fő volt jogosult, amely 2008. évet leszámítva 11-14% körüli értékek között mozog. Nyári étkeztetésben részesülők száma átlagban 17 fő, azaz az iskoláskorúak arányában 15% körüli arányt mutatott.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma
2013	23	75	14	101	
2014	18	89	13	102	
2015	29	81	26	70	
2016	18	72	26	116	0
2017	33	68	19	147	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A 2013-as évtől a számok értékének nagy ingadozása látható, az adatok alapján például az 50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 2014-hez képest a következő évben pontosan a duplájára ugrott, majd újra lecsökkent. A többi mutató szintén követi az ingadozás mértékét. Az ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma ugrott láthatóan magasabb értékre, a jogosultak száma nőtt.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nincs.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált településrész nincs.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Pitvaroson egy védőnői álláshely van, az általa ellátott települések száma kettő, Pitvaros mellett Csanádalberti települést látja el. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma Pitvaros településen az évek folyamán 61-ről 50 főre csökkent (4.3.1 táblázat). Betöltetlen státusz nincs.

A 2008-tól 2012-es adatok:

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	61
2009	1	58
2010	1	58
2011	1	47
2012	1	50

Az utóbbi évek adatai pedig:

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	1	45
2014	1	54
2015	1	51
2016	1	55
2017	1	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az előző Helyi Esélyegyenlőségi Programban szereplő, egy védőnőre jutó gyermekek számát összehasonlítva a jelenleg rendelkezésre álló adatokkal, szintén szembeűnő a gyermekek számának csökkenése. Ennek fő oka ez elvándorlás okozta népesség-csökkenés, a fiatalabb, munkaképes korosztály költözik el jellemzően a kistelepülésekről, és értelemszerűen magukkal viszik a gyermekeiket is.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen gyermekorvos, gyermek szakorvos nincs, betöltetlen álláshely szintén nincs. A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az intézmény igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn. Dr. Kovácsné Dr. Komlóssy Csilla Emese, „Dr. Komlóssy” Medical Bt-vel (Pitvaros, Mezőhegyesi út 54.) és segítségével megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korig speciális egészségügyi ellátás szűrővizsgálatokban merül ki, a kiszűrt gyerekek szakvizsgálatokra vannak tovább küldve. Szociális téren a gyermekvédelmi szakemberek foglalkoznak a gyerekekkel. Az óvodában fejlesztő pedagógus, logopédus, és szakvizsgával rendelkező nyelv- és beszédfejlesztő óvónő foglalkozik a rászorult gyerekekre. A nagycsoportos korúak ingyenesen vehetnek

részt a zeneovi foglalkozáson. Az óvodában egy autista és három kevert specifikus fejlődési zavaros gyermek található, ők megkapják az ellátást.

Az iskolában 18 sajátos nevelési igényű gyermek van, amit a fejlesztő pedagógus lát el. Ezen kívül utazó fejlesztő pedagógus is foglalkozik heti 2 órában a gyerekekkel. Utazó logopédus is szolgálatot teljesít.

d) gyermekjóléti alapellátás

A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az intézmény vezetője rendszeres kapcsolatot tart fenn a Családsegítő Központtal, Csanádpalota, Szent István u. 40. Gyermekjóléti alapellátás társulás formájában működik az Alapszolgáltatási Központ Csanádpalotai gesztortelepülés ellátásában. A munkatársakat bárki felkeresheti problémájával, és ez bevett gyakorlat lett a településen. Legtöbb esetben a különböző ellátásokról, juttatásokról, támogatási lehetőségekről való tájékoztatás, ügyintézés segítése, nyomtatványok kitöltése, hivatalos iratok értelmezésével kapcsolatban keresik meg a munkatársakat, de adományok gyűjtésével és elosztásával is foglalkoznak. Szükség esetén a család életszemlélet átalakítására fontossági sorrend kialakítására, pénzfelhasználási terv készítésére is van mód. Havi egy alkalommal jogi és pszichológiai szakember várja az ügyfeleket. Táborozásra is van lehetőség.

e) gyermekvédelem

Az intézményi gyermekvédelem biztosított, iskolai és óvodai keretek között. A rendszeres gyermekvédelmi támogatás, rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény, óvodáztatási támogatás igényelhető. Napközis foglalkozás, tanulószobai ellátás biztosított. Nyári táborozásra is van lehetőség. Fokozottan figyelünk a hátrányos helyzetű gyermekekre, szerepeltetésükre rendezvények alkalmával, hogy sikerélményhez jussanak, és pozitív megerősítéshez jussanak, segít helyes értékrendjük kialakításában és erőt ad nekik a mindennapi küzdelemben.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységért alapvetően az intézmény és a tagintézmények vezetői felelnek. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a belátására bízott titoktartás figyelembe vételével. Az iskolákban a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok összehangolására a Családsegítő Központ munkatársaival történik. Az osztályfőnökök közvetlen kapcsolatot tarthatnak fel a központ helyi munkatársával.

Közös feladat

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- Minden esetben a gyermek érdekeit képviseljük.
- Figyelemmel kísérjük a gyermeki jogok érvényesülését.
- A pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése alapján, a velük folytatott beszélgetés során megismert hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók esetében családlátogatáson veszünk részt.
- Gyermekbántalmazás gyanúja vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényezők esetén értesítjük a megfelelő személyeket, az adatkezelés és titoktartás szabályainak megfelelően.
- A gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt veszünk az esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon. Kapcsolatot tartunk a jelzőrendszer tagjaival.
- Nyilvántartást vezetünk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókról, az adatvédelem betartása mellett.
- A veszélyeztetettség, hátrányos helyzet típusának és súlyosságának mérlegelése alapján egyéni tervet, javaslatot készítünk a gyermekvédelem más szereplőinek bevonásával a probléma kezelésére.
- Figyelemmel kísérjük a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek szabadidős tevékenységét és tanulási előmenetelét.

Az iskolai gyermekvédelem feladata, hogy megelőzze, elhárítsa és enyhítse a gyermekek testi és személyiség fejlődését gátló tényezőket.

Ennek megfelelően a gyermekvédelmi munka kiindulópontja a felderítés, az okok kezelése.

A felderítés alapfeltétele a pedagógusok és a gyermekek közötti bizalmi kapcsolat, a titoktartás figyelembe vétele.

Intézményünk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén.

- A gyermekek védelme mindenképpen felett.
- Erősíteni kell a gyermek és a pedagógusok közötti bizalmi kapcsolatot.
Ezáltal meg kell ismerni a gyermekek problémáit.
- Minden esetben segítséget kell nyújtani a problémák megoldásában.
- Alapvető célkitűzés, hogy a gyermek családban nevelkedjen.
A gyerekek védelmét veszélyeztetettség esetén a szülővel szemben is garantálni kell.
- A pedagógusnak észre kell vennie, ha a gyermek teljesítménye látszólag indokolatlanul leromlik.
- Fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, problémákra, (szülők gazdasági helyzetének romlása, családi élet megromlása, stb.).
- A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenység magában kell, hogy foglalja a családdal, szülőkkel való kapcsolattartás rendszerét is.
Működjenek a jövőben is a szülői szervezetek, legyen rendszeres a szülőkkel való kapcsolattartás. (Szülőértekezletek, fogadóórák, egyéb közös rendezvények).
- Intézményünkben olyan légkört, pedagógiai tevékenységet kell kialakítani, amely kizárja a gyermek hátrányos megkülönböztetését.
Egyenlő bánásmódnak kell érvényesülni az összes gyermekkel szemben.
- A pedagógusnak kötelezettsége, hogy a gyermekek emberi méltóságát, jogait tiszteletben tartsa.
- A pedagógus alapvető feladata, hogy nevelő- és oktató tevékenysége során figyelembe vegye a gyermek egyéni képességét, fejlődésének ütemét. Segíteni kell a hátrányos helyzetű tanulók differenciált fejlesztését, fejlődését.
- Szociális ellátások számbavétele (ingyenes étkezés, ingyenes tankönyvek.).
Intézményünkben figyelemmel kell kísérni a tanulók étkezési ellátását. Feladataink kiterjednek arra is, hogy minden tanuló legalább napi háromszori étkezést kapjon a családjában vagy az intézményben.
- Az intézménynek hatósági eljárást kell kezdeményezni a gyermek bántalmazása vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok fennállása, illetve a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
- Az önkormányzat képviselőtestülete jogosult a gyermeknek rendszeres gyermekvédelmi támogatást és rendkívüli gyermekvédelmi támogatást folyósítani. Pénzbeli ellátás megállapítását az intézmény is kérheti.

Iskolánk együtt működik a területileg illetékes: segítő szolgálatokkal, nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti szolgálattal, családsegítő szolgálattal, helyi önkormányzattal, gyámhatósággal, háziorvossal, védőnővel.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- felzárkóztató foglalkozások, egyéni, fejlesztő foglalkozások, a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- órán kívüli délutáni foglalkozások
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok)
- a tanulók szociális helyzetének javítása (természetbeni támogatás),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- előadások szervezése a gyermekeket veszélyeztető problémákról szülőknek és gyermekeknek.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Pitvaroson kistélepülés lévén nem elérhető szolgáltatás.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az iskola figyelmet fordít a sport- és szabadidős és szünidős programokra is, ilyenek például a sportnap, különböző sport- és kulturális események, gyermeknap, nyári táborozás, stb. A nyári programok színesítéséhez a pitvarosi plébánia is hozzájárul kirándulással, táborozással. Tanulmányi- és sportversenyeken való részvétel minden tanuló joga. A helyi, az intézményen belüli versenyek szervezését a nevelőtestület, ill. az általa felkért pedagógus irányítja. A mindennapos testnevelés, a testedzés formái: (a szervezés részletes szabályait a Pedagógiai Program tartalmazza). A tanulók testnevelésének, mozgásigény kielégítésének, a sport megszerettetésének érdekében diáksportkör szervezhető. A gyermekszervezetek szabadidős tevékenységén belül - munkatervben meghatározott módon, a hétvégeken is lehetőség van sportos foglalkozásokra (szombaton). Az iskolai tagintézmények településén működhetnek a tanulók szabadidős tevékenységét elősegítő gyermekszervezetek. Foglalkozások tanévben és a tanítási szünetekben szombaton szerveződnek.

A sportcsarnok rendszeresen az iskolai testnevelésórák helyszínéül szolgál, de egyéb sportesemények is helyet kapnak, például az iskolai versenyek, bajnokságok, de akár magáncélra is használható, jellemző a csoportosan történő sportolás is a fedett intézményben. A jelenleg felújítás alatt álló Petőfi téri sportpályán a már elkészült korszerű kosárlabdapályán egyre többször láthatóak szabadidejüket itt, sportolással eltöltő fiatalok, gyerekek. Hamarosan elkészül a szintén itt helyet kapó új futópálya is, és mindezt fásítással tesszük szebbé, vonzóbbá. A sportolási lehetőségek adóttak.

Intézményünk helyiséget biztosít az egyházak képviselőinek hit- és vallásoktatásra. A hitoktatás a tanulók számára önkéntes, időpontja egyeztetést követően az iskolai foglalkozásokhoz igazodik. Színház, mozi, tárlat stb. látogatások tanítási időn kívül szervezhetők. Tanítási időben történő látogatásra az igazgató engedélye szükséges. Tanulmányi kirándulások az iskolák éves munkatervében foglaltak alapján vagy tanítás nélküli munkanapon, ill. tanítási szünetekben szervezhetők. A kirándulás várható költségeiről a szülőket értesíteni kell, akik írásban nyilatkoznak a kirándulás költségének vállalásáról.

Az iskola feladatai az egészségfejlesztéssel kapcsolatban: a pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy: - a gyermek, tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjön - ha észleli, hogy a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye. Iskoláink gondoskodnak a rájuk bízott gyerekek, tanulók felügyeletéről, a nevelés és oktatás egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről, a tanuló- és gyermekbaleseteket előidéző okok feltárásáról, megszüntetéséről, a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséről, ennek keretében különösen, hogy a tankötelezettség végéig a tanuló évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti, és belgyógyászati vizsgálaton vegyen részt. Intézményünk jogszabályban előírt nyilvántartásokat köteles vezetni. Iskoláink – a jogszabályokban meghatározottak szerint – kivizsgálják és nyilvántartják a tanuló- és gyermekbaleseteket, teljesítik az előírt bejelentési kötelezettséget.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétféligi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az óvodai ingyenes étkezésben résztvevők száma nőtt a 2013-as (23 fő) értékhez képest, 2017-ben 33 fő. Az iskola 1-8 évfolyamán ugyanakkor csökkentek: a kiinduló 75-höz képest előtt emelkedés, majd csökkenés tapasztalható. 50%-os mértékű kedvezményes érkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyamon: itt is változó előjelű a változás mértéke.

Pitvaroson az ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma a 2008-as 107 főről az évek alatt 2012-re 97-re csökkent (4.1.3 táblázat). A gyermekétkeztetésről bővebben 4.1 b) pont, majd 2017-ben már 147 főről beszélünk.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma
2013	23	75	14	101	
2014	18	89	13	102	
2015	29	81	26	70	
2016	18	72	26	116	0
2017	33	68	19	147	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés nincs.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül
A településen pozitív diszkrimináció nem tapasztalható.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Pitvaroson jelenleg 25 fő hátrányos helyzetű, valamint 8 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek található.

2017-ben az óvodában 33 gyermek étkezett ingyen, 2016-ban 18, ez az óvodába járó gyermekek (2016: 41 fő) kb. 44%-a. Az óvoda rendszeresen kapcsolatot tart ezekkel a családokkal. A gyermekvédelmi tevékenység folyamatos preventív és korrekciós munkából áll, amelyre a humánus megértés, támaszkodás, szeretetpótlás jellemző. Az óvodai gyermekvédelem az első legfontosabb jelzőrendszer, hiszen a gyermek minden problémája itt érzékelhető először. Minden nevelési év elején megvizsgáljuk, feltárjuk azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan érintik, ill. veszélyeztetik, a már óvodába járóknál, ill. az újonnan óvodába érkezett gyermekek esetében. Nevelőmunkánkban hangsúlyt kap az integratív stílus, amely következményeként alakul ki a derűs, nyugodt légkör, melyben természetessé válik a gyermekek számára a különbözőség, egymással való kapcsolatukban a türelem, figyelmesség, a különbözőség elfogadása, az egymás iránti tolerancia. Az óvoda minden dolgozója biztosítja az intézményben a gyermekek személyiségfejlesztését, emberi méltóságát tiszteletben tartó légkört és feltételeket és megóvja a gyermekeket a testi – lelki erőszakkal szemben.

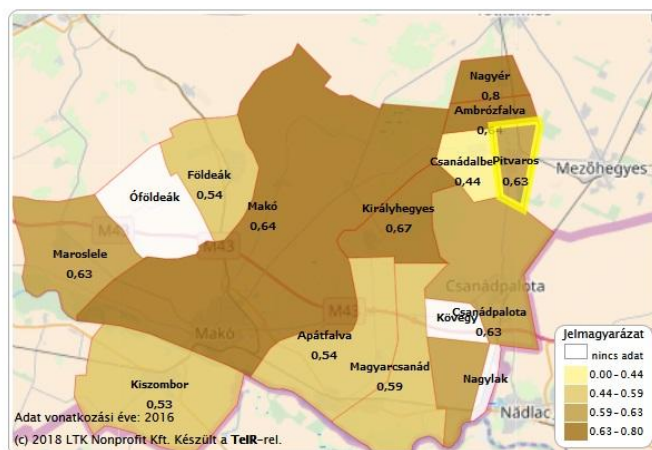
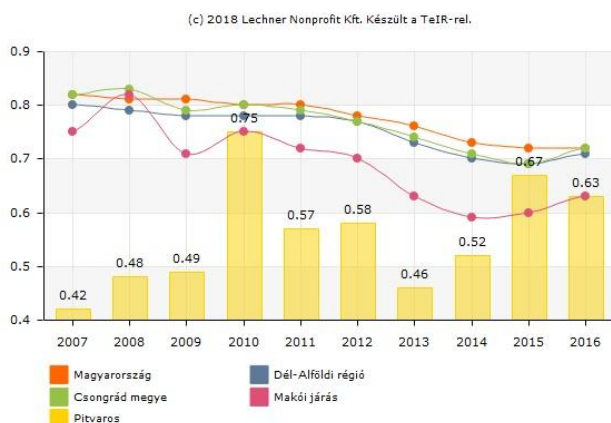
4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	3	
Hány településről járnak be a gyermekek	4	
Óvodai férőhelyek száma	71	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30 - 17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	07.29. - 08.24.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	0
Gyógyypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TeIR

Egy óvodai férőhelyre jutó 3-5 évesek száma (fő)

A 3-5 éves állandó népesség száma egy óvodai férőhelyre vetítve.

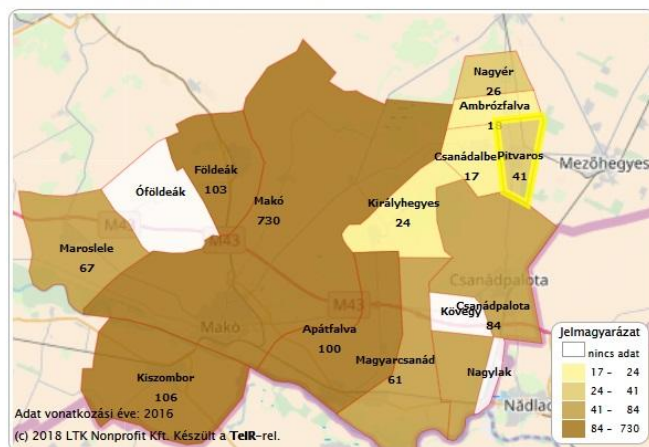

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyermekcsoportok száma gyógyypedagógiai nevelésben (TS 2501)
2013	53	2	71	1	45	0
2014	46	2	71	1	42	0
2015	50	2	52	1	40	0
2016	41	2	52	1	41	0
2017		2		1		0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodába felvett és az adatfelvétel eszmei időpontjában az óvoda nyilvántartásában szereplő gyermek (gyógypedagógiai neveléssel együtt).

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	53	86	139	112	80,6%
2013/2014	58	95	153	47	30,7%
2014/2015	60	89	149	42	28,2%
2015/2016	52	84	136	37	27,2%
2016/2017			0		#ZÉRÓOSZTÓ!

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

39

Nevelő-fejlesztő munkánk során törekszünk a gyermeki személyiség tiszteletben tartására, személyiségének sokoldalú, élménygazdag, harmonikus fejlődésének elősegítésére, kibontakoztatására. A nevelést, a fejlesztést a gyermekek képességeinek megfelelően, egyéni fejlődési ütemükhöz igazodva tervezzük, szervezzük.

Kiemelt feladatunk az anyanyelvi nevelés, mely az egész személyiséget komplexen fejleszti. Feladatunk a gyermek beszédelfogásának, szóbeli reprodukálásnak, kommunikációs képességének és beszédkultúrájának fejlesztése. Minden tanév elején megtörténik a gyermekek beszédállapotának felmérése és a hallásvizsgálat. Szükség esetén logopédiai segítségnyújtást is biztosítunk. Nyelv- és beszédfejlesztő pedagógus is fejleszti gyermekeinket egyénileg vagy mikro csoportban. Szükség esetén gyógytestnevelésen való részvétel biztosítása.

A játékba ágyazott változatos tevékenységek során a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, kezdeményezésére építve bővítjük ismereteit komplex módon. Fejlesztjük értelmi képességeit (érzékelés, észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás) valamint kreativitását.

Lehetőséget biztosítunk az (ingyenes) zeneovin való részvételre. A zene által nyújtott lehetőségek kihasználása – képesség fejlesztő és közösség formáló hatása.

Az egészséges életmódra nevelés legalapvetőbb feladata a gyermekek életkorának megfelelő óvodai életritmus kialakítása, a rendszeres tevékenységek biztosításával. A helyes táplálkozási és higiéniai szokások, valamint a kulturált étkezés szokásainak kialakítása. Az óvoda lehetőségein belül pótoljuk az étkezési hiányokat- intenzív ösztönzés a megfelelő mennyiségű étel elfogyasztására, rendszeres étkezés.

A védőnő (meghívásunkra) bemutató tevékenységet is tart a gyerekeknek pl.: fogápolásról, alapvető higiéniai szokások betartásának fontosságáról.

Ügyelünk a gyermekek mozgásigényének rendszeres kielégítésére, mely által a gyerekek kiegyensúlyozottá, edzetté és testileg-lelkileg, szellemileg teherbíróvá válnak. Sokat tartózkodunk a szabadban a friss levegőn is kirándulásokat, sétákat tervezünk szűkebb és tágabb környezetünk felfedezésére.

Az óvodai gyermekvédelem célja a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

Az iskolában gyógypedagógus neveli és oktatja az értelmi, pszichés fejlődési rendellenességgel rendelkező gyermekeket. Feladata az alapkészségek (olvasás, írás, számolás), a sérült vagy hiányzó funkciók fejlesztése, illetve kompenzálása. Intézményünkben az SNI-s gyermekek, valamint a nevelési tanácsadó által javasolt gyermekek fejlesztését látja el. A gyógypedagógusnak különösen jó kommunikációs készséggel kell rendelkeznie. A pedagógusokra vonatkozó általános munkaköri leírásokon túl - az oktató-nevelő munkája sajátosságainak figyelembevételével – az alábbi feladatokat látja el: - Az SNI-s és a fejlesztős tanulókkal kapcsolatos minden dokumentációt határidőre elkészít, gondoskodik a szülők tájékoztatásáról a gyermekek előrehaladásával kapcsolatban. - A fejlesztésben korrepetálással segítő szaktanárok, tanítók munkáját koordinálja. - Figyelemmel kíséri a gyermekek felülvizsgálatának időpontját, időben jelzi annak esedékességét a szabályoknak megfelelően. - A tanterv alapján felkészülés az egyes tanítási órákra, audiovizuális és egyéb szemléltetőeszközök kiválogatása vagy készítése. - Az írásbeli munkák, a szóbeli feleletek és beszámolók értékelése, a tanulók fejlődéséről részletes elemzés készítése. - Kapcsolattartás a gyermekek szaktanáraival, osztályfőnökeivel: javaslat a gyermekekkel kapcsolatos speciális tanítási módszerekre. - Gyakori óralátogatással tapasztalatszerzés a gyermekek jobb megismerésére, valamint visszacsatolás az egyéni foglalkozások eredményére. - A szülői házzal szoros kapcsolat kialakítása a gyermekek megfelelő előrehaladása érdekében.

A beszédhibás iskolások részére logopédiai foglalkozást biztosítunk szakszolgálat segítségével. A tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság javaslata, véleménye alapján az alapító okirat meghatározása alapján a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók részére pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásokat is szervez az iskola.

Az iskolában két fejlesztő pedagógus látja el a feladatokat, az egyik iskolai alkalmazott, a másik utazó pedagógus. A logopédus utazó pedagógus.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs
Pitvaroson hátrányos megkülönböztetés nincs.

Az óvodában a legfőbb törekvésünk, hogy a gyermekek érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes és családi légkörben, valamint kiegyensúlyozott, harmonikus környezetben fejlődjenek. Ennek érdekében minden gyermeknek biztosítjuk a személyes törődést, az őt megillető jogok érvényesülését és az esélyegyenlőséget intézményünkön belül. Minden gyermeket feltétel nélküli elfogadásunk és szeretetünk övez, mert csak így alakulhat ki a biztonságérzete és ez által a bizalma a pedagógus felé. A szociális hátrányok okozta zavarok mértékét a lehető legkisebbre csökkentjük. Kiegészítjük és pótoljuk a családi nevelés hiányosságait az óvodai nevelés keretein belül. A feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására irányuló egyéni, differenciált fejlesztés megvalósítása. Pozitív megerősítéssel, a dicsérettel alakítjuk az önértékelésének pozitív, helyes irányú alakulását. A gyermek morális, érzelmi, akarat, szociális értékeinek kiemelése (pl.: udvariasság, figyelmesség, segítőkészség, stb.).

Az óvoda – iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeinek megfelelően úgy neveljük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők legyenek és képesek legyenek az iskolai életmódra alkalmassá válni. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyük. Az általános iskola alsó tagozatával közvetlen a viszonyunk. Állandó élő kapcsolatban állunk a tanítókkal. Hagyomány, hogy lehetőséget biztosítunk, arra, hogy a leendő első osztályos tanító szinte egy tanéven át ismerkedhessen a leendő iskolás gyermekekkel (hospitálások, nyílt napon való részvétel, konzultáció a gyermekekről). Az óvodásaink ellátogatnak az iskolába, ahol tanítási órán vehetnek részt.

Az iskolában sincs hátrányos megkülönböztetés, annak minden formáját elutasítjuk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az intézményi társulás óvodái és iskolái jó kapcsolatban állnak egymással. Egymás munkájának megbecsülésén túl szakmai segítséget is nyújtunk egymásnak.

Iskola: az intézményi munka megfelelő szintű irányításának érdekében az intézmény igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel: Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Pitvaros, házi orvosokkal, védőnői szolgálatokkal, szomszédos települések közoktatási intézményeivel, pitvarosi Erdei Ferenc Községi Színtérrel, gyermekjóléti szolgálatokkal, szakértői bizottsággal, nevelési tanácsadóval, Egyházak képviselőivel. Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az intézmény rendszeres munkakapcsolatot tart fenn a következő szervezetekkel: az intézményt támogató alapítvány kuratóriumával (Alapítvány neve: Iskolánk és Óvodánk Gyermekeiért Alapítvány) Az alábbi helyi társadalmi egyesülettel: Az egyesület neve: Szlovák Klub, Pitvarosi Sportklub.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkrimináció nincs.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások (átképzés lehetősége) ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ FIP pont működésére felhívni a figyelmet
Gyermeklétszám csökkenése	☞ Gyermekvállalási kedv erősítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Pitvaroson a munkavállalási korúak közül a nők 85-89%-a, míg 2012-ben a 99%-a, a férfiak 85-92%-a, 2012-ben 99%-a volt foglalkoztatott, utóbbi évnél köszönhetően a közmunkaprogramnak.

A legutolsó rendelkezésre álló adatok alapján 2016-ban a 493 munkavállalási korú férfiből 13 volt munkanélküli, a 475 nőből pedig 15. Míg a munkavállalási korúak közül a férfiak, a munkanélküliek közül a nők vannak többségben. A különböző közfoglalkoztatási programok keretében is igyekszünk minél több nőt bevonni, ezzel is enyhítve a nők magasabb munkanélküliségét, amely sok családnak segítséget jelent, de még mindig problémaként azonosítható a munkanélküli nők aránya.

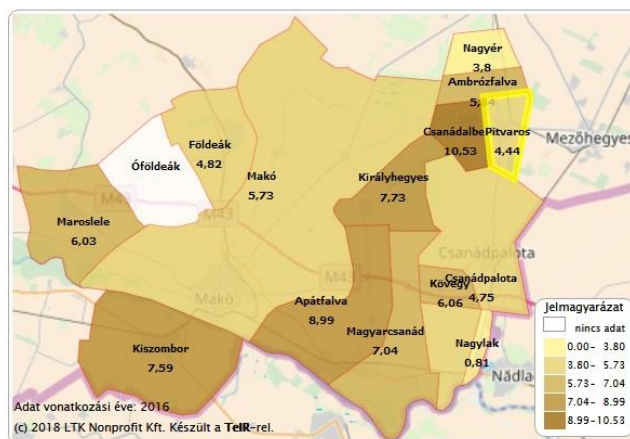
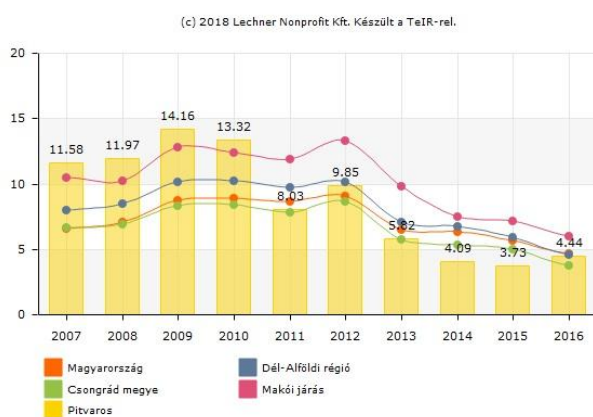
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2013	518	496	492	473	26	23
2014	522	495	507	480	15	15
2015	513	480	500	463	13	17
2016	493	475	480	460	13	15
2017					12	11

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Női munkanélküliségi ráta (%)

Regisztrált munkanélküli nők száma száz 15–59 éves állandó női lakosra.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A 2012-es évben indult egy képzési program, növénytermesztés és tartósítás témakörben, a 10 fő résztvevőből a nők aránya 100%-os volt, mind a 10 fő nő volt.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A már említett közmunkaprogram sok embernek megoldás a megélhetés problémájára. Ezen kívül a térségben több lehetőség van – ha csak időszakosan is – idénymunkákra, úgynevezett napszámra. Ezzel a lehetőséggel többnyire azok élnek, akik nem szándékoznak képzésben részt venni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A közmunkaprogramban a nők és a férfiak ugyanazt az összeget kapják munkabéreként. A kereseti különbség inkább a versenyszférára jellemző. Ahogyan az egész országra jellemző a nők férfiakhoz képest ugyanazon munkáért járó hátrányos kereseti különbsége, ugyanúgy jellemző ez település szinten is.

A közfoglalkoztatásban a férfiak és a nők ugyanazt a munkabért kapják.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Pitvaroson bölcsőde nincs. Az óvodából helyhiány miatt elutasított gyermek nem volt sem idén, sem az azt megelőző években. Az óvoda nyitva tartása 6:30-tól 17:00-ig terjedő időszakban van, így a szülők számára ez az intervallum lefedi a legtöbb munkahelyen lévő munkaidőt.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Pitvaroson 1 védőnő található, aki két települést lát el. Az átlagos gyermekszám védőnőnként 45-55 fő között mozog: az utóbbi évek adatai alapján 2013-ban 45, 2014-ben 54, 2015-ben 51, majd 2016-ban 55 fő.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	1	45	45
2014	1	54	54
2015	1	51	51
2016	1	55	55
2017	1		0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A különböző szervezetek (védőnő, családsegítő) munkatársainak elmondása alapján a településen ilyen jellegű probléma nem tapasztalható. Rendőrségi adat erről nem áll rendelkezésünkre. Azonban ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy a probléma egyáltalán nem létezik, lehetséges, hogy ezek az esetek nem kerülnek egyik szervezet tudomására sem, ezért szükségesnek tartjuk megfogalmazni, hogy a lehetséges sértettek tudomást szerezzenek arról, hogyan kérhetnek segítséget ebben az esetben, ezért a felkereshető szervek elérhetőségeit, és egyéb információkat nyújtó tájékoztató anyag készítését és bárki által elérhetőségét szeretnénk biztosítani.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen nem található ilyen jellegű intézmények. A legközelebbi ilyen intézmény több, mint 50 km-re található.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők legalább olyan szerepet vállalnak a helyi közéletben, mint a férfiak. A képviselőtestület tagjai között viszont sokkal inkább jellemző a férfiak döntő többsége, a 2011-ia g tartó időszakban 7 férfira 3 nő jutott,

2011-13-ig a már csak 7 tagú képviselő-testület 5 férfit és 2 nőt számlált, a 2013-as időközi választással az arány ismét romlott, 6 férfi és 1 nő került be a képviselőtestületbe.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Községi ülések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	7	3	0	0	0	0
2009	7	3	0	0	0	0
2010	7	3	0	0	0	0
2011	5	2	0	0	0	0
2012	5	2	0	0	0	0
2013	6	1	0	0	0	0
2014-től	7	0	0	0	0	0

Az azóta eltelt időszakban már a képviselő-testületben sincs nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen nem tapasztalható ilyen probléma, ennél fogva erre specializálódott szervezet sem működik.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

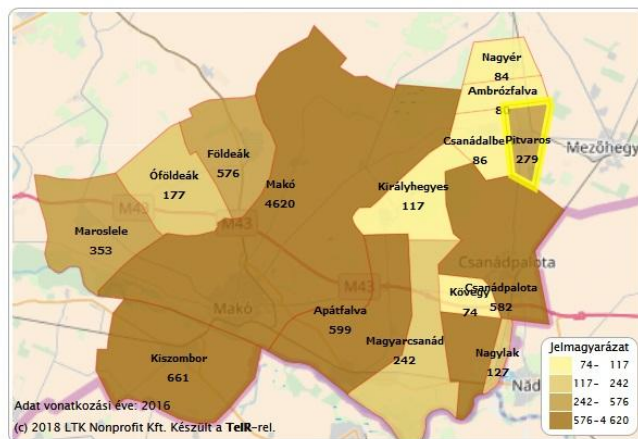
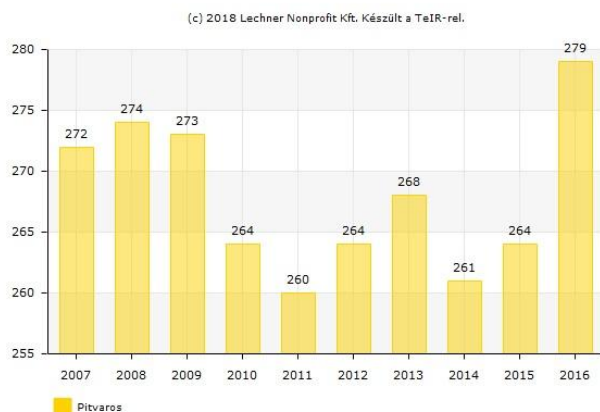
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküli nők magas aránya	☞ Tájékoztatás a munkalehetőségekről
Családon belüli erőszakra vonatkozó adat hiánya (rejtett probléma)	☞ Tájékoztató anyag elkészítése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Állandó népességből a 65–x évesek száma (fő)

Az adott területen lakóhellyel rendelkező 65–x éves személyek száma. Két népszámlálás között továbbvezetett adat az évenkénti természetes népmozgalmi (születés, halálozás, házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat, válás) és vándorlási (belföldi, nemzetközi) statisztikák adatai alapján.

Pitvaros községben a lakosság folyamatosan csökken, az idősök száma is. A 65 év felettek száma 2016-ban 279 fő volt.

Az összes nyugdíjas száma csökken, 2011-es adat szerint 502 fő, amely a lakosság 33,0%-a volt.

Az utóbbi években 2013-ban 466 nyugdíjas volt, míg 2016-ban már csak 439 fő. A nők száma mindenkor meghaladja a férfiak számát.

A 65 év felettek száma mindenkor, és sajnos egyre nagyobb arányban meghaladja a 0-14 évesek számát, vagyis az öregedési index 146,07%.

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	740	698	1 438	51,46%	48,54%
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	97	94	191	6,75%	6,54%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	168	111	279	11,68%	7,72%

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2013	268	202	132,67%
2014	261	204	127,94%
2015	264	191	138,22%
2016	279	191	146,07%

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2013	195	271	466
2014	185	261	446
2015	184	252	436
2016	188	251	439
2017			0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön sok az egyedül élő idős. Manapság sajnos egyre gyakrabban hallunk időseket érő bűncselekményekről. A bűnelkövetés formái egyre erőszakosabbak. A tapasztalatok szerint gyakran a sértettet lakásuk közelében éri a támadás, illetve lakásban. A bűnelkövetők mindig a leggyengébb ellenállást keresve követik el cselekményeiket, ezért támadnak meg gyerekeket, egyedül élő, védekezésre képtelen időseket. A környéken is egyre többet hallani ilyen támadásokról, előfordult többször, hogy bűnözők időseket tévedésbe ejtve csaltak ki, lopták el nyugdíjukat, megtakarított pénzeiket. Az elkövetők hivatalos és közfeladatot ellátó személynek álcázva magukat, önkormányzat, nyugdíjbiztosítás, szolgáltató munkatársaként (víz, gáz, áram, stb.) jelennek meg., illetve kereskedő „házaló” tevékenységet folytatva. Módszereik között szerepel, hogy kutatást végezve a lakásban kifigyelt helyről eltulajdonítják az értéktárgyakat, esetleg „ellenőrzés” jogcímen pénzt vagy nyugdíjcsекket kérnek. A bekéredzkedés ürügye lehet rosszullét színlelése, ivóvíz kérése, WC, mosdó használat igénybevétele, pénzváltás, villanyoszlop telepítés, redőny, relaxa, csatorna felújítás, stb. Ritkábban előfordulhat régiség, egyébhasználati tárgyak felvásárlása, illetve szociális állapot felmérése, közvélemény-kutatás készítése ürügyén. Ezek a bűncselekmények sajnos egyre gyakoribbak, és ez a tendencia várhatóan nem fog változni, ezért ezt problémaként kezeljük. Ezen tevékenységeket a rendőrség mellett a helyi polgárőrök is kiemelt figyelemmel is kísérik. A helyi újságban, illetve a honlapon elérhetők ezek az információk, azonban a jövőben külön figyelmet szeretnénk fordítani az egyedül élő idősebbekre, tájékoztatás, szórólap formájában.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2013	49	7	14%	11	18,5	168%
2014	30	7	23%	7	13,5	193%
2015	30	6	20%	6	9,5	158%
2016	28	7	25%	2	9,75	488%
2017	23	2	9%	5	8	160%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága a településen nem jellemző, részben a munkahely hiánya, nagyobb részben a foglalkoztatásra való igény megléte nélkül. A meglévő munkahelyek száma még a fiatalok, családostok számára is kevésnek bizonyul.

A TeIR adatai alapján Pitvaroson 2016-ban 48 regisztrált nyugdíjas önálló vállalkozó, és 2 regisztrált nyugdíjas egyéni vállalkozó van.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2013	268	32	12%
2014	261	33	13%
2015	264	31	12%
2016	279	31	11%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősek ilyen irányú törekvése csekély, nem jellemző.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható, az időseknek nincs igénye a foglalkoztatásra.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2013	49	7	14%	11	18,5	168%
2014	30	7	23%	7	13,5	193%
2015	30	6	20%	6	9,5	158%
2016	28	7	25%	2	9,75	488%
2017	23	2	9%	5	8	160%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Településünkön kistelepüléshez híven igen kevés munkahely található, és a munkaképes lakosság egy jó része is eljár a közelebbi városokba dolgozni, az idős munkavállalóknak még kevesebb lehetőségük van munkát találni. A vállalkozások döntő többségénél nem használják ki az idősebb munkaerő tudásának hasznosságát. Az idősek munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlensége kapcsolatba hozható a romló egészségügyi állapottal, és a képzettségbeli hiányosságokkal, ugyanakkor keveset tesznek ezek megőrzése, vagy fejlesztése érdekében.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Pitvaroson található háziorvos. Szakrendelés, kórház a 30 km-re lévő Makón található, amely 45 perces tömegközlekedéssel közelíthető meg. Pitvaroson található idősök napközi otthona.

Nappali ellátásban az időskorúak 11-13%-a vesz részt (6.3.1 táblázat).

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2013	268	32	12%
2014	261	33	13%
2015	264	31	12%
2016	279	31	11%
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Pitvaroson működik a Jóbarát nyugdíjas klub, amely havi rendszerességgel szervez programokat az idősöknek, akár csak egy ebéd, akár egész napos rendezvény formájában, de rendszeresen járnak más települések nyugdíjas klubjai rendezvényeire is, a kiváló kapcsolattartásnak köszönhetően. De többször előfordul akár egy napos, akár több napos kirándulás is. A tagság bárki számára elérhető, nem zárt közösségről van szó. A helyi katolikus egyház keretein belül működő Karitász csoport is hangsúlyt fektet az idős korosztályra, már hagyománnyá vált a „magányosok karácsonya” egész délutános rendezvény is, amely külön hangsúlyt fektet az egyedül élő idősökre.

A településen az összes épület akadálymentesítve van, így akár a hivatali, akár a szórakozási lehetőségek tekintetében azok az idősebbek sem szenvednek hátrányt, akik némileg akadályoztatva vannak a járásban. A rendezvények is bárki számára látogathatók. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés: a művelődési házban lévő Teleházban, illetve az Önkormányzatnál is minden segítséget megadunk. A helyi ingyenes, a PROVITA Segítő Szolgálat kiadásában negyedévente jelentkező és ingyenes, minden házhoz kihordott újságban többek között megjelentetésre kerülnek a legfontosabb információk, rendezvények, illetve esetlegesen az aktuális rendőrségi felhívások anyaga is.

c) idősök informatikai jártassága

A településen, de a környező kistépüléseken is az a tapasztalat, hogy az idősebb korosztály informatikai jártassága nagyon csekély, sőt, elmondható, hogy még egy bármilyen nyomtatvány kitöltése is gondot okoz számára, ahhoz is segítséget kér.

A Teleházban is van lehetőség segítség kérésére, azonban nem jellemző, hogy élnek ezzel a lehetőséggel.

Régebben indult erre vonatkozóan ingyenes számítástechnikai oktatás felnőtteknek, idősöknek, kezdetben pár fő igénybe is vette ezt, azonban a lelkesedés hamar alábbhagyott, és nem folytatták.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi nyugdíjas klub szervezésében több program kerül megrendezésre az idősök számára, a fenti b) pontban említett módon.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idők informatikai jártassága csekély	 motiválás a tanulásra tanfolyamok szervezése
Magas az egyedül élők aránya	 Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése
Áldozattá válás	 Tájékoztatás és megelőzés

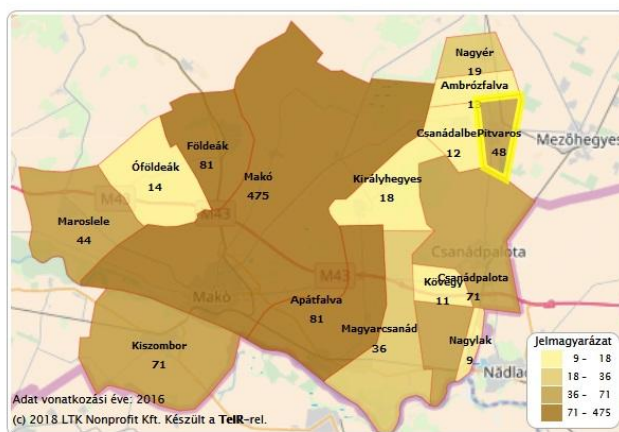
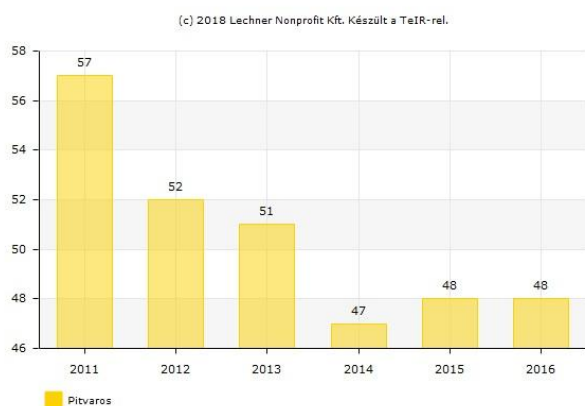
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint Magyarországon 577 ezer fogyatékkal élő személy van, amely a népesség 5,7 százaléka. Ezen belül mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. Ezek közül a mozgássérültek a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékkal élő személyek aránya.

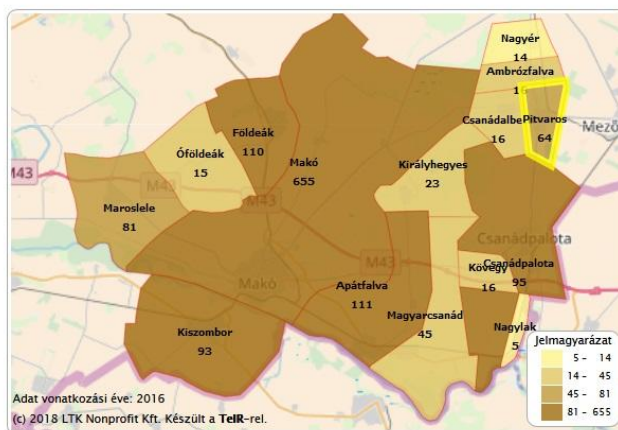
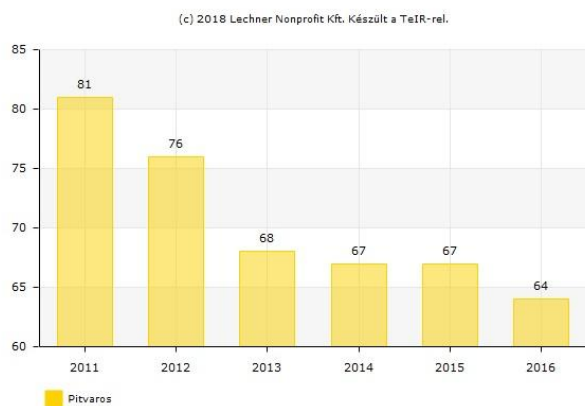
Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő férfiak száma (fő)

Megváltozott munkaképességű személy az, aki testi vagy szellemi fogyatékos, vagy akinek az orvosi rehabilitációt követően munkavállalási és munkahelymegtartási esélyei testi vagy szellemi károsodása miatt csökkennek.

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő nők száma (fő)

Megváltozott munkaképességű személy az, aki testi vagy szellemi fogyatékos, vagy akinek az orvosi rehabilitációt követően munkavállalási és munkahelymegtartási esélyei testi vagy szellemi károsodása miatt csökkennek.

Pitvaroson a megváltozott munkaképességűek 2008-as kiinduló értéke 64 fő volt, majd 2009-ben 61 fő, 2010-ben 58 fő, ezután drasztikusan megnőtt 138 főre. Ez a növekedés annak tudható be, hogy módosult a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló kapcsolatos jogszabály változott, a változással kapcsolatos felülvizsgálatok még mindig folyamatban vannak, tehát ez a létszám még mindig változhat, a jogszabály-módosítás miatti átszórás miatt. Emiatt ez az adat még nem tekinthető véglegesnek, hiszen az átszórások még mindig folyamatban vannak, és a megváltozott munkaképességű személyek állapotában nem történt változás, hanem a jogszabály alapján szigorodott a felülvizsgálat.

A legfrissebb rendelkezésünkre álló adat 2016-os, amelynek alapján a megváltozott munkaképességűek száma 48 férfi és 64 nő.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A településen többnyire fizikai munkát végző alkalmazottakra van szükség, illetve kevés a fogyatékkal élők aránya. Összességében az aktív korúak számára sem biztosít a település elegendő munkahelyet, így a fogyatékkal élők számára megoldhatatlan a foglalkoztatás, utóbbiak egyébként megváltozott munkaképességű személyek ellátását kapják.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés nincs.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élők kis száma, illetve a település kis létszáma miatt ilyen intézménnyel, szolgáltatással nem rendelkezünk.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban 2013-ban a férfiak közül 51 fő, majd a következő években 47, 48, 48 fő részesült, a nők száma ennél magasabb, 2013-ban 68, majd 67, 67, és 2016-ban 64 fő részesült.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2013	51	68
2014	47	67
2015	48	67
2016	48	64

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Pitvaroson az összes közintézmény – az orvosi rendelőtől, a gyógyszerértártól, a művelődési ház on át a hivatalig minden közintézmény akadály-mentesítve van. Kivételt képez az alsó- és felső tagozatos általános iskola épülete, viszont oda nem jellemző a fogyatékkal élő személyek bejárása, azonban ezek közül a felső tagozatos iskola hátsó udvari bejáratán keresztül a rendezvényeknek (ballagás) helyt adó udvari rész akadálymentesen megközelíthető.

Az óvoda épülete jelenleg is felújítás alatt áll, augusztusban olyan megújult óvodát tudunk átadni, amelyben az akadálymentesítés kiterjed minden típusra: a mozgáskorlátozottaknak rámpa és ajtó, belső ajtók, és a mosdó is; hallássérülteknek hurokellenállásos berendezés; a látássérülteket pedig Braille írárok segítik mindenhol az épületben.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Településünkön a rendezvények bárki által szabadon látogathatók.

Pitvaroson az összes épület akadálymentesített mozgáskorlátozottak számára, fizikailag semmi sem gátolja a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Az Erdei Ferenc Művelődési Házban (Művelődési Ház) lévő Teleház, illetve az önkormányzat hivatala is segítséget nyújt az információkhoz való hozzáférésben. A településen bolt is elérhető ily módon, a posta egy harmadnyi lépcsőfokkal van híján az akadálymentesítésnek.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	középfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	felsőfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	járó beteg szakellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	alapellátás	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények		nem kell	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nem kell	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		nem kell	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények		nem kell	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A település lakosainak kevés munkáltatói közül természeténél fogva egyiknek sincs lehetősége kínálni fogyatékkal élő személyek számára munkahelyet, így a munkahelyek akadálymentesítettsége nem mérvadó.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A tömegközlekedés szempontjából nézve szakorvosi és kórházi ellátás a 30-40 km-re található Makón van, ahová alacsony padlós, akadálymentesített buszjárat ritkán indul. Így a fogyatékkal élők részére az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzájutás a tömegközlekedés miatt nehézségeket okoz.

A járdák, parkok akadálymentesítettsége – ha nem térünk ki azok egy részének állapotára, akkor – megoldott.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen az egészségkárosodott személyek száma miatt nincs ilyen intézmény.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkrimináció nem tapasztalható.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A közintézmények akadálymentesítettsége nem teljes körű	☞ teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A nonprofit PROVITA Segítő Szolgálattal együttműködési megállapodásunk van, melyben szerepel, hogy a szervezet átveszi a Művelődési Ház működtetését, fenntartását, a különböző programok szervezését. A legkülönbözőbb programokat vonultatják fel: a falunap, ételosztás, hagyományőrző disznótoros ételosztás kulturális műsorokkal, de a Művelődési Házban lévő könyvtárba is többféle rendezvénnyel várják az érdeklődőket (olvasókör, különböző előadások, műsorok gyermekeknek). A Művelődési Ház ad otthont az összes nem szabadtéri rendezvénynek, szóljon az akár a gyermekeknek, a szülőknek (zeneiskolai koncert, jótékonybáli, stb.), a nyugdíjasoknak (nyugdíjas báli, magányosok karácsonya az egyedülálló idősök részére), vagy éppen bárki számára (pl. karácsonyi műsor, karácsonyi koncert, ünnepi műsorok, mozi, egészségnap, stb.).

A PROVITA Segítő Szolgálat segítségével jött létre Pitvaroson az Önkéntes Pont, ezt a programot az Európai Dél-Alföldi Regionális Alapítvány indította el, hat hátrányos helyzetű településen (Csanádpalota, Kövegy, Pitvaros, Ambrózfalva, Csanádalberti és Nagyér). A program egy éves, 2013. október 31-ig tart. A célkitűzés, hogy a hat településen összesen 110 önkéntes legyen, ebből eddig kb. 96 fő valósult meg. Együttműködési megállapodásokkal rendelkeznek a civil szervezetekkel és az önkormányzatokkal, és ezt a jövőben is tervezik. Pitvaroson jelenleg 5 megállapodással rendelkeznek (önkormányzat, PROVITA, Iskolánk és Óvodánk Gyermekeiért Alapítvány, Petőfi Sándor Napközi Otthonos Óvoda és Egységes Óvoda-Bölcsőde és Ambrózfalváért Közalapítvány). Nagyéren és Csanádalbertin a megállapodások megkötése még szervezés alatt van.

A pitvarosi Nagyboldogasszony Plébánia a plébános úrnak köszönhetően összefogja a híveit, a legkisebbektől a legidősebbig, a miséken kívül rendszeresen szerveznek koncerteket a templom falai közé. A plébánia Karitasz csoportja ruhagyűjtéssel, ruhaosztással segít a rászorulóknak, illetve nekik köszönhető a magányosok karácsonya is, amely az egyedülálló idősökre helyezi a hangsúlyt. Az önkormányzat a plébániával nagyon jó kapcsolatot ápol.

A Pitvaroson működő Jóbarát nyugdíjas klub havi rendszerességgel különböző rendezvényekkel egyesíti a nyugdíjasokat, legyen az akár egy ebéd, vagy egy egész napos elfoglaltság, vagy egy, illetve többnapos kirándulás. Az önkormányzat szintén jó kapcsolatot ápol a nyugdíjas klubbal, mi sem bizonyítja ezt jobban, mint 2010-ben egyedüli kistéleplésként elnyertük az „Idősbarát Önkormányzat Díj”-at.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat szoros együttműködésben van a helyi szlovák kisebbségi önkormányzattal. Egymás rendezvényein tevékenyen részt vesznek, egymás munkáit önkéntes munkáit segítik, illetve több rendezvényt közösen szerveznek.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Pitvaros közös hivatalt hozott létre Csanádalberti Közös Önkormányzati Hivatal néven a kistérség másik három településével, Ambrózfalvával, Csanádalbertivel és Nagyérrel.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat kapcsolata kiváló. A szlovák nemzetiségi önkormányzat karácsonyi teaosztással, az iskola és óvoda pénzügyi támogatásával, az alkalmi rendezvények anyagi és szervezésben megnyilvánuló támogatással járul hozzá a célcsoportok segítéséhez. A szlovák önkormányzat az iskolának és óvodának szlovák nyelvet oktató eszközök megvásárlásához nyújt pénzügyi támogatást. Fenyőünnep szervezésekor teát, kalácsot kínál saját költségvetéséből a gyerekek számára. Hagyományőrző délutánokat szervez, melyeken tollfosztás, mézeskalácssütés, stb. várja az érdeklődőket. Az iskola szervezésében megrendezett gyermeknapra ajándéktárgyak megvásárlásával járul hozzá. Az idősökkel

kapcsolatban a magát szlovák nemzetségnek (is) valló időseket karácsony előtt meglátogatja, elbeszélget velük, és egy kis csomaggal kedveskedik nekik. A nemzetiségi önkormányzat elnöke nő. A szlovák nemzetiségi önkormányzat a PROVITA Segítő szolgálat által szervezett rendezvények egy részén tevékenyen segít, például ételosztáskor az elkészítésben és osztásban.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Pitvaroson a PROVITA Segítő Szolgálat 1997 tavaszán azzal a céllal jött létre, hogy a már egyre nehezebb helyzetben lévő községünket és annak lakosait hozzá kell segíteni olyan lehetőségek eléréséhez, amelyek nehezen voltak hozzáférhetőek az akkori időkben. Ez egy társadalmi egyesület, egy civil szervezet, amelyet 1999-ben közhasznú szervezetté minősítettek. Célja a község lakosai számára szociális, kulturális és oktatási célú lehetőségek feltárása, pályázatok elkészítése, támogatások megszerzése. Az évek folyamán szerveztek ruhagyűjtést és ruhaosztást, munkanélküliek részére a Békéscsabai Regionális Munkaerőképző Központtal együttműködve szakmát adó tanfolyamokat, és a legrégebbi folyamatos tevékenységük az 1998 májusában megnyitott Teleház üzemeltetése. Az internet használata már alapvető dolgokhoz segíti hozzá a lakosságot, legyen az akár a munkaügyi központ munkalehetőségeinek átnézése (így nem szükséges beutazni), vagy a főiskolásoknak szakdolgozathoz adatgyűjtés, ismeretek bővítése, elektronikus ügyintézés, vagy éppen akár mérőóraállás-bejelentés, vagy csupán szórakozás. A Teleház lehetőséget kínál az internetelérésre azoknak, akik otthon nem engedhetik meg maguknak ezt a lehetőséget. A településen ez az egy közösségi lehetőség van nyomtatni, szkennelni, fénymásolni, faxolni. A PROVITA Segítő Szolgálat működteti az Erdei Ferenc Községi Színteret (művelődési ház), ezen belül a már említett Teleházat, és a könyvtárat is. A már említetteken felül szervezik a falunapot, és sok egyéb rendezvényt, a ruhaosztástól kezdve az ételosztásokig, az olvasóköri és a gyermekműsorokon át a konditerem-használatig, mozi, stb. (fentebb *a*) pontban további információk). minden rendezvényen tevékenyen részt vesznek, minden célcsoportnak segítséget nyújtanak. A megyében három mozi található, a Pitvarosi mozi viszont ingyenes és bárki számára látogatható. Éveken át számítástechnikai képzést is szerveztek az érdeklődők számára. Saját költségen adják ki a „Pitvaroson” című, negyedévente megjelenő információs újságot, amelyet ingyenesen eljuttatnak minden lakásba.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A PROVITA Segítő Szolgálat keretein belül működő Teleház nonprofit szervezet lévén alacsony bevételekkel bír. A mai információs társadalomban számítógépek (alkatrészeik) rendkívül gyorsan elavulnak, napról napra újabb és nagyobb gépigényt jelentő programok jelennek meg mellett, hogy a technikai fejlődés viszont egyre fejlettebb rendszereket követel meg. Ezeket lehetőségeikhez képest igyekeznek kielégíteni, anyagi erőikhez mérten. Tekintettel a régió sajátosságaira, és a lakosság pénzügyi és területi helyzetére, az emberek számára a megfizethetőséget igyekeznek biztosítani, azonban ez egyre nehezebb. Szolgáltatási díjaikat már régen nem változtatták, viszont a beszerzésre kerülő eszközök egyre magasabb összegűek. A közelben nincs lehetőség a lakosság számára e szolgáltatások igénybevételére, mert a lakossági létszámból adódó vásárlói igények nem tudnak fenntartani egy ilyen szolgáltatási körrel foglalkozó céget. A munkanélküliség csökkentéséhez igyekeznek hozzájárulni, mind a korábban megrendezett tanfolyamokkal, mind azzal, hogy munkahelyet tartanak fenn. 2003-ban egy személlyel bővítettük a dolgozói létszámot, amely lehetővé tette a 12 órás folyamatos nyitva tartást, amelyet azóta sem változtattunk. Fontosnak tartják a szolgáltatások megőrzését, a lakosság számára alapvető fontosságúak mégsem bárki számára elérhetőek a Teleház nélkül. A Pitvaroson című, évszakonként megjelenő és egyetlen pitvarosi újság további készítését, és az Ifjúsági Szervezet fenntartását is rendkívül fontosnak tartják. Előbbi az egyetlen sajtó, mely a lakosság számára önkormányzati és egyéb (pl mozi, színház, fogorvos, egyéb közérdekű) információkat szolgáltat; utóbbi pedig a fiatalok fölös energiáit köti le különböző rossz foglalatosságok helyett hasznos sportolással. 1998 óta a Teleház és ugyanitt 2003 óta működik aktívan eMagyarország pont. Biztosítják a lakosság számára a fénymásolási, faxolási, géphasználati, internet-elérési lehetőségeket. A korábbi ECDL vizsgára felkészítő tanfolyamok is sikeresnek bizonyultak, ezzel is hozzásegítve a lakosságot a számítógép és az informatika megismerésére, valamint a munkavállaláshoz. A GLS csomagküldő szolgálat egyik csomagpontja is megtalálható, így csomagokat tudnak feladni, valamint ezen keresztül bonyolíták a kisebb árumegrendeléseinket is.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)
--

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A 26-50 éves korosztály körében nagyobb arányú a munkanélküliség	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ FIP pont működésére felhívni a figyelmet ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek jelentősen nagyobb aránya nő	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ FIP pont működésére felhívni a figyelmet ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Gyermekek	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások (átképzés lehetősége) ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ FIP pont működésére felhívni a figyelmet
Gyermekek	Gyermeklétszám csökkenése	☞ Gyermekvállalási kedv erősítése
Idősek	Az idősek informatikai jártassága csekély	☞ motiválás a tanulásra ☞ tanfolyamok szervezése
Idősek	Magas az egyedül élők aránya	☞ Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése
Idősek	Áldozattá válás	☞ Tájékoztatás és megelőzés
Nők	Munkanélküli nők magas aránya	☞ Tájékoztatás a munkalehetőségekről
Nők	Családon belüli erőszakra vonatkozó adat hiánya (rejtett probléma)	☞ Tájékoztatás
Fogyatékkal élők	A közintézmények akadálymentesítettsége nem teljes körű	☞ teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont faktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	➤ Munkanélküliség csökkentése	önkormányzat
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	➤ A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése	önkormányzat
Gyermekek	➤ A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése	önkormányzat
Gyermekek	➤ Gyermekvállalási kedv erősítése	önkormányzat
Idősek	➤ Az idősek informatikai jártasságának növelése	önkormányzat
Idősek	➤ Egyedül élők életének megkönnyítése	önkormányzat
Idősek	➤ Az idősek áldozattá válásának megelőzése	önkormányzat
Nők	➤ Munkanélküli nők arányának csökkentése	önkormányzat
Nők	➤ Nők - rejtett problémák	önkormányzat
Fogyatékkal élők	➤ Teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés	önkormányzat

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák továbbra is szegregációmentesen élnek, és integrációjuk megoldott.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők megtalálják a munkaerőpiacra történő tartós visszatérés lehetőségét, és gazdasági kiszolgáltatottságuk csökkenjen.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek családban történő harmonikus nevelkedését és jogainak érvényesítését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek fizikális és mentális problémáinak megoldására, lehetőség szerint a saját környezetükben.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy az élet minden területén megkapják az esélyegyenlőséget.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők minél szélesebb körben akadály nélkül jussanak hozzá a közszolgáltatásokhoz.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Munkanélküliség csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a munkanélküliek aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A munkavállalók számának emelkedése Rövid: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, munkavállalókkal Közép: Rendszeres tájékoztatás a térség munkalehetőségeiről Hosszú: Folyamatos tájékoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ FIP pont működésére felhívni a figyelmet ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Önkormányzat Intézményei Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Munkáltatók, képzőközpontok, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövid: partnerségi megállapodások Közép: munkalehetőségek rendszeres közzététele Hosszú: munkanélküliség 1%-os csökkentése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók elzárkózhatnak a partnerségtől, célcsoport közömbössége, munkalehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése Rövid: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, munkavállalókkal Közép: Rendszeres tájékoztatás a térség munkalehetőségeiről Hosszú: Folyamatos tájékoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ FIP pont működésére felhívni a figyelmet ☞ letelepedő vállalkozások segítése ☞ közmunkaprogram
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Önkormányzat Intézményei Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Munkáltatók, képzőközpontok, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövid: partnerségi megállapodások Közép: munkalehetőségek rendszeres közzététele Hosszú: a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának 0,5%-os csökkentése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók elzárkóznak a partnerségtől, célcsoport közömbössége, munkalehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése Rövid: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, munkavállalókkal Közép: Rendszeres tájékoztatás a térség munkalehetőségeiről Hosszú: Folyamatos tájékoztatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ munkaerő-piaci szolgáltatások (átképzés lehetősége) ☞ kapcsolattartás a munkaügyi központtal ☞ FIP pont működésére felhívni a figyelmet
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Önkormányzat Intézményei Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Munkáltatók, képzőközpontok, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: partnerségi megállapodások Közép: munkalehetőségek rendszeres közzététele Hosszú: a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának 0,5%-os csökkentése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók elzárkóznak a partnerségtől, célcsoport közömbössége, munkalehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Gyermekvállalási kedv erősítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermeklétszám csökkenése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: a települést vonzóvá tenni a családok számára, a gyermekek számának növelése Rövid: adatok áttekintése, problémák feltárása Közép: újszerű támogatási rendszer kidolgozása Hosszú: a gyermekszám csökkenésének megállítása, visszafordítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Gyermekvállalási kedv erősítése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Családsegítő Szolgálat, Civil szervezetek Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Családsegítő Szolgálat, Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 3 év Hosszú: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövid: adatok áttekintése Közép: gyermekek számának alakulása Hosszú: gyermekszám csökkenésének megállítása, esetleges növekedése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Munkalehetőség hiányában továbbra is csökken a lakosság
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, Technikai erőforrás Támogatás esetén anyagi erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Az idősek informatikai jártasságának növelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek informatikai jártassága csekély
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Az idősek informatikai jártasságának növelése Rövid: jártassági szint felmérése Közép: tanfolyamok szervezése Hosszú: megfelelő informatikai jártasság kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Kérdőívek eljuttatása és feldolgozása ☞ Tájékoztatás az idősek részére, motiválás a tanulásra ☞ Tanfolyamok szervezése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkéntesek, Önkormányzat intézményei Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Nyugdíjas Klub
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hónap Közép: 1 év Hosszú: 2 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Igénylők számának megállapítása Közép: Egy tanfolyam lebonyolítása Hosszú: az informatikai jártasság megszerzése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Idősek részéről az érdeklődés hiánya
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Teleház segítsége

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Egyedül élők életének megkönnyítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az egyedül élők aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: az egyedül élők életének megkönnyítése Rövid: Kapcsolatfelvétel az idősekkel, helyzetfeltárás, igényfelmérés Közép: tájékoztatás, kapcsolattartás, programok szervezése, információnyújtás Hosszú: egyedül élők életének megkönnyítése, életminőségének javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Önkéntesek, Civil szervezetek Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Nyugdíjas klub
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 2 év Hosszú: 4 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: (igény)felmérés és kiértékelés Közép: szolgáltatások nyújtása, folyamatos tájékoztatás, pályázati lehetőségek keresése Hosszú: az egyedül élők életminőségének javítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az idősek részéről érdektelenség
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás, Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Az idősek áldozattá válásának megelőzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A környéken növekedik az áldozattá váló idősek száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Az idősek, különösen az egyedül élők áldozattá válásának megelőzése Rövid: tájékoztató anyag elkészítése Közép: tájékoztatás, információnyújtás minden lehetséges csatornán Hosszú: folyamatos tájékoztatás, bűncselekmények elkerülése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Tájékoztatás és megelőzés
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Rendőrség, Önkéntesek Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hó Közép: 1 év Hosszú: 2 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: veszélyeztetett idősek számának megállapítása Közép: maga a tájékoztató anyag Hosszú: folyamatos tájékoztatás, bűncselekmények megelőzése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az idősek továbbra is bizalommal fordulnak az idegenekhez Fizikai állapotuk nem teszi lehetővé a védekezést
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás Technikai erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Munkanélküli nők arányának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküli nők magas aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Munkanélküli nők arányának csökkentése Rövid: Munkaerő-piaci helyzetelemzés elkészítése Közép: lehetséges együttműködési megállapodások előkészítése, megkötése Hosszú: Női foglalkoztatás növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Tájékoztatás a munkalehetőségekről Adatgyűjtés, kapcsolattartás a munkaügyi központtal, lehetséges partnerek megkeresése, meglévő együttműködések fenntartása, képzés, átképzés,
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, célcsoport tagjai Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi központ, képzést szervezők, munkáltatók
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év Közép: 3 év Hosszú: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövid: helyzetelemzés Közép: stratégia kidolgozása, együttműködési megállapodások száma (1 db) Hosszú: munkanélküli nők számadatai (2% csökkenés)
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Célcsoport érdektelensége – tájékoztatás, motiváció Együttműködő partnerek hiánya – tájékoztatás, motiválás
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Nők – rejtett problémák
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családon belüli erőszakra vonatkozó adat hiánya (rejtett probléma)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A feltárt esetek száma nő Rövid: Lehetőségek felmérése, begyűjtése Közép: Széles körű tájékoztatás Hosszú: A bántalmazott nők merjenek segítséget kérni
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ Tájékoztatás Széles körű tájékoztatás az igénybe vehető segítségekről, tájékoztató előadások szervezése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, jogvédő szervezetek, Családsegítő Szolgálat, jelzőrendszer tagjai, védőnő Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Rendőrség, háziorvos, védőnő, gyermekvédelmi felelősök
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 6 hónap Közép: 1 év Hosszú 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: segítséget nyújtó szervezetek elérhetőségének ismertté válása Közép: információk közzététele, tájékoztató előadás megszervezése Hosszú: a családon belüli erőszak visszaszorítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintettek nem mernek segítséget kérni, félelem Anyagi kiszolgáltatottság
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Technikai erőforrás Előadási díj

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A közintézmények akadálymentesítettsége nem teljes körű
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Akadálymentesítés megoldása Rövid: járdák állapotának felmérése, intézmények akadálymentesítése Közép: Középületek megközelítésének megoldása Hosszú: Teljes akadálymentesítés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	☞ teljes körű akadálymentesítettségre való törekvés Felmérés, forrásbiztosítás; pályázatok írása; közmunka szervezése; karbantartás
Résztvevők és felelős	Résztvevők: Önkormányzat, Munkaügyi Központ Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Helyi vállalkozók, önkéntesek, Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1 év Közép: 3 év Hosszú: 6 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövid: felmérés Közép: pályázatok írása, elszámolása, elkészült projektek átadása Hosszú: elégedettségmérés, állapot fenntartása, karbantartás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Források hiánya: - pályázatok, - önkéntesek, - közmunka
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás Céltámogatás Pályázatok Önkormányzati saját forrás hozzárendelése

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Munkanélküliség csökkentése	Munkanélküliség	A m.váll. számának emelkedése			Önkormányzat	2021.06.30.			
2	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számának csökkentése	A 180 napnál régebben reg. munkanélk. Ar.	A régen reg. m.nélküliek sz. csökkentése			Önkormányzat	2021.06.30.			
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának csökkentése	A rendszeres gy.-véd. kedv. részesítettek száma magas	A részesítettek számának csökkentése			Önkormányzat	2021.06.30.			
2	Gyermekvállalási kedv erősítése	Gyermeklétszám csökkenése	Gyermekszám növekedése			Önkormányzat	2023.06.30.			
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Munkanélküli nők arányának csökkentése	Munkanélküli nők aránya magas	Munkanélküli nők arányának csökkenése			Önkormányzat	2023.06.30.			
2	Nők – rejtett problémák	Családon belüli erősz. von. adat hiánya (rejtett)	Esetek feltárása, merjenek segítséget kérni			Önkormányzat	2021.06.30.			
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az idősek informatikai jártasságának növelése	Az idősek inf.orm jártassága csekély	Informatikai jártasság növelése			Önkormányzat	2020.06.30.			
2	Egyedül élők életének megkönnyítése	Magas az egyesülők aránya	Egyedül élők élet. könnyítése			Önkormányzat	2022.06.30.			
3	Az idősek áldozattá válásának megelőzése	Áldozattá válás	Megelőzés			Önkormányzat	2020.06.30.			
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Teljes körű akadálymentesítésre törekvés	Akadályment. nem teljes körű	Teljes körű akadályment.			Önkormányzat	2024.06.30.			

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

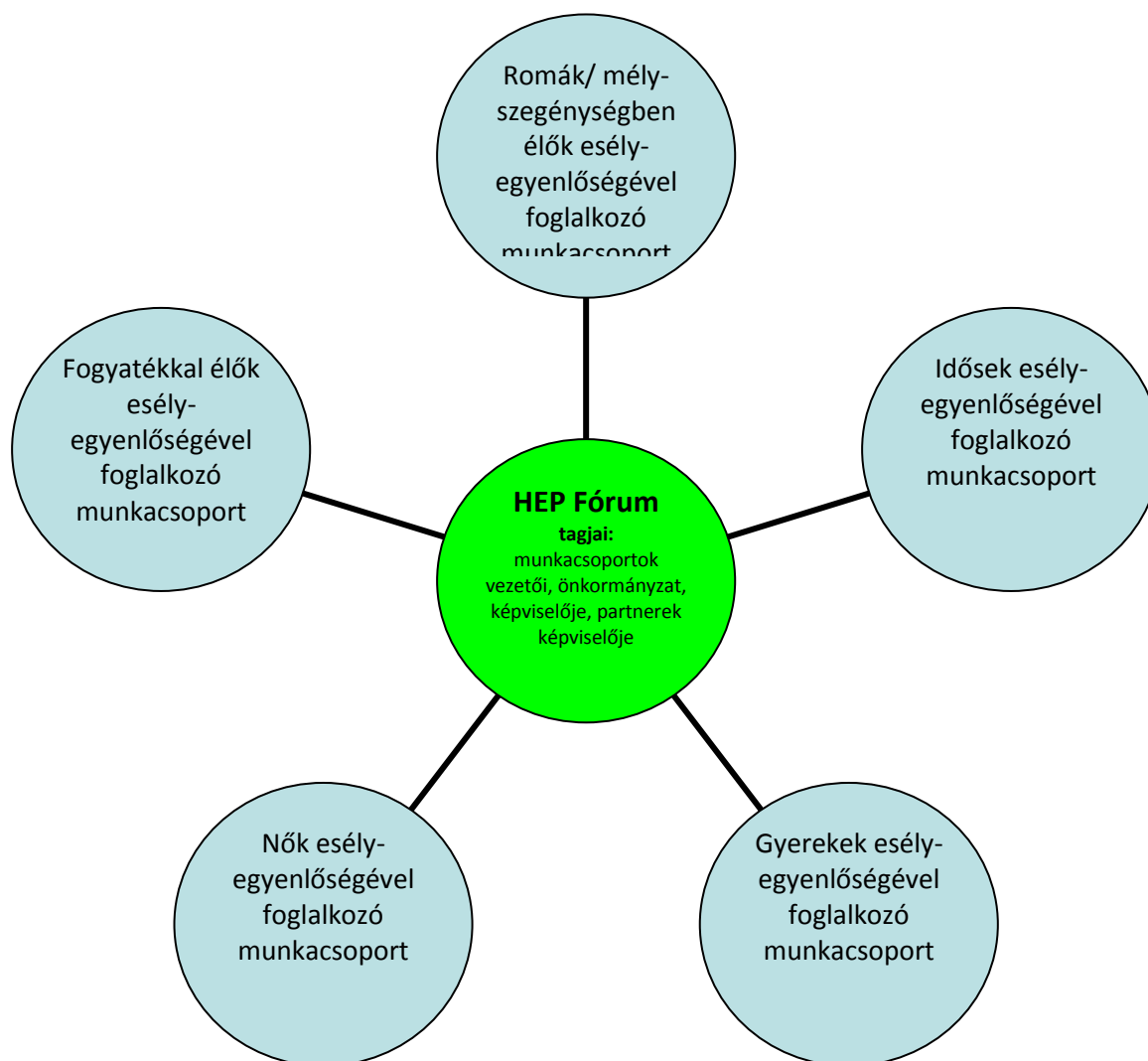
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről polgármester / ügyintéző felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-t, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Pitvaros község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Pitvaros község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 55/2018. (VII.25.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

2018. július 23.

Aláírás

A Pitvaros Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

2018. július 25.

Partner aláírás

2018. július 25.

Partner aláírás

2018. július 25.

Partner aláírás

2018. július 25.

Partner aláírás

2018. július 25.

Partner aláírás

2018. július 25.

Partner aláírás

2018. július 25.

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.